

Alkotmánybíróság

megküldve az elsőfokú bíróság útján:

Fővárosi Törvényszék

1055 Budapest, Markó utca 27.

Levelezési cím:

Budapest

Pf. 16

1363

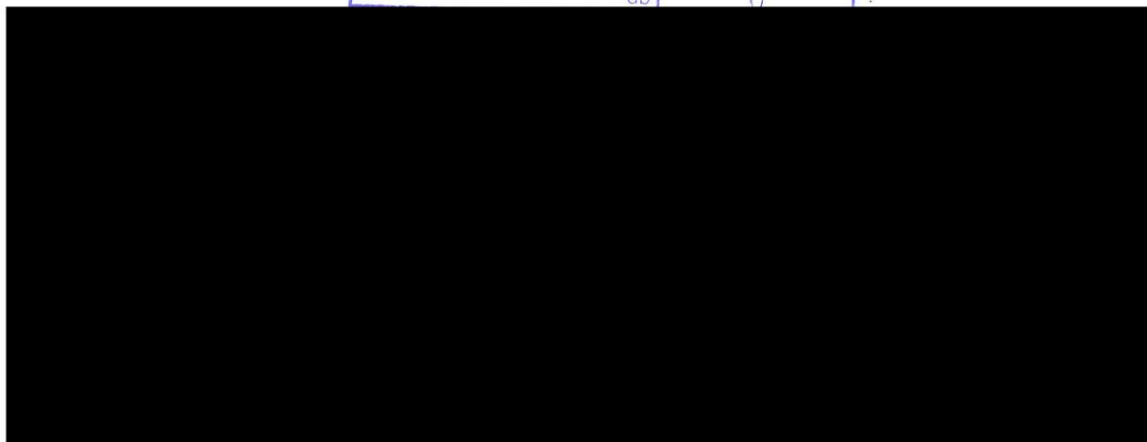
2019 NOV 08.

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 72.	
FŐLÁ-ISTOMGÉV	
KEZDŐNYITÓ	
Posta / Gyűjtő / Állomány / E-mail / Fax	
Érkezett:	2019 -11- 0 8

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	
IV/ 0 1 9 6 0 - 0 / 2019	
Érkezett:	2019 DEC 10.
Példány:	1
Melléklet:	db

Debrecen, 2019. november 7.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

bíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

I. Indítvány

- [1] Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy Kúria által Pfv.IV.20.604/2018/5. szám alatt hozott ítéletét (Kúria *ítélete*) (amelyet K/2. szám alatt csatoltunk) - alaptörvény-ellenességének megállapítása mellett - az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján szíveskedjék megsemmisíteni, arra tekintettel, hogy a Kúria ítélete sérti
- az Indítványozók jó hírnevét, ekként az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével ellentétes,
 - az Indítványozók személyes adatainak védelméhez való jogát, ekként az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésével ellentétes,
 - az Indítványozók tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát, ekként az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével ellentétes,
 - az Indítványozók jogát a tisztességes bírósági eljáráshoz, ekként az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésével ellentétes,

- e. az Indítványozók ártatlanság véelméhez való jogát, ekként az Alaptörvény XXVIII. cikkének (2) bekezdésével ellentétes,
 - f. az Indítványozók jogorvoslathoz való jogát, ekként az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésével ellentétes.
- [2] Ugyanezen indokok alapján kéri az Indítványozók a Kúria ítéletét megelőző peres eljárás során elsőfokon a **Fővárosi Törvényszék 28.P.21.333/2013/171.** szám alatt hozott ítéletének (K/3. számú melléklet), másodfokon a **Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.091/2017/6-II.** szám alatt hozott jogerős ítéletének (K/4. számú melléklet) alaptörvényellenességének megállapítása melletti megsemmisítését.

II. ELJÁRÁSI KÉRDÉSEK (ABTV. 51-53. §)

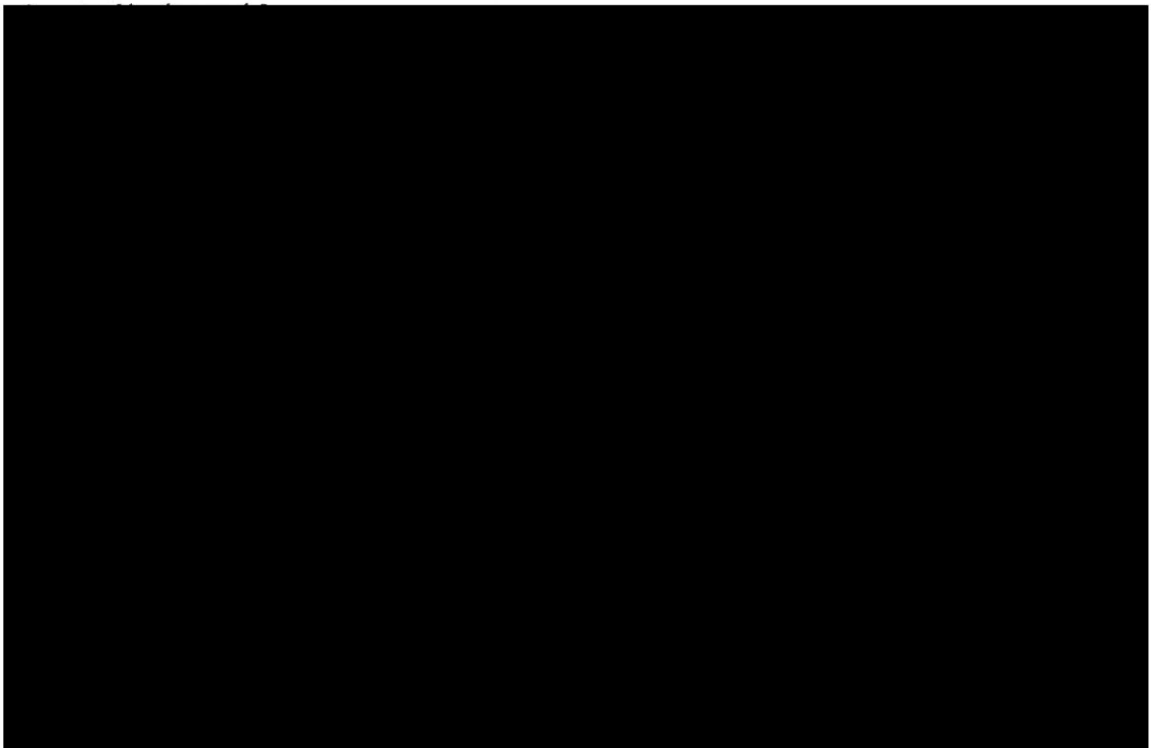
- [3] Az Abtv. 51. § (1) bekezdése alapján az alábbiakat adjuk elő.
- [4] A tisztelt Alkotmánybíróság hatásköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontján, illetve az Abtv. 27. §-án alapul. Az Indítványozók jogosultsága a jelen alkotmányjogi panasz benyújtására az Abtv. 27. §-ából fakad. [Abtv. 52. § (1b) bek. a) pont]
- [5] A jelen esetben a Kúria ítéletével az Indítványozók Alaptörvényben biztosított jogai sérültek. Indítványozók a megsértett alapjogaik sérelmének lényegét az alábbiakban látják. [Abtv. 52. § (1b) bek. b) pont]
- a) A peres eljárás előzményeként lefolytatott büntetőeljárásra példastatuálási okból, kísérletezgető jelleggel került sor, melynek során jogorvoslati jogaitól – kimondva – megfosztották őket, a feljelentések némelyikét a hatóság kezdeményezte a feljelentők felé. Sem az alapos gyanúnak, sem a vádnak nem álltak fenn a törvényi feltételei, melyet az eljáró ügyész felettese felé jelzett is, azonban ennek ellenére megtörténtek a gyanúsítások, majd a vádemelés, a büntetőeljárás lefolytatása, ami sérti az Indítványozók tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát, ekként az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével ellentétes.
 - b) Az Indítványozók tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát is megsértve, a büntetőeljárás során a gyanúsítások megtörténte előtt 3. személyeknek olyan megkereséseket küldtek a hatóságok, melyekben a későbbi gyanúsítottak tekintetében már úgy fogalmaztak, hogy alapos gyanú merült fel arra, hogy bűncselekményt követtek el, ami sérti az Indítványozók ártatlanság véelméhez való jogát, ekként az Alaptörvény XXVIII. cikkének (2) bekezdésével ellentétes.
 - c) A büntetőeljárás során jogellenes módú, valótlan tényeket, prejudikációt, dehonesztáló minősítést tartalmazó sajtótájékoztatásokra került sor, mely az ártatlanság véelméhez való jogot is megsértve, az Indítványozók jó hírnevének és személyes adataik védelméhez fűződő jogait, ekként az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, és az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését sértette.
 - d) A büntetőeljárás jogellenessége okán indított peres eljárás során az eljáró bíróságok, és így a Kúria az a)-c) pontokban írt jogsértések alkotmányossági vizsgálatát nem végezte el, ítéleteikben a büntetőeljárást kifejezetten jogszerűnek minősítették, annak ellenére is, hogy a peres eljárás alapeljárása során a büntetőeljárás jogellenessége már megállapításra került, és az új eljárás során nem tartalmaznak indokolást az ítéletek arra vonatkozóan, hogy jogellenessé minősítéstől – ami Indítványozók álláspontja sze-

rint a peres alapeljárás során első fokon részjogerőssé is vált – mi okból tértek el. A peres eljárás során az eljáró bíróságok ítéleteikben továbbá olyan tényállást rögzítettek, melyek sem a tényeknek, sem az ügy lényegének nem felelt meg, így **az ítéletekben ismertetett nem a per tárgyához kapcsolódtak**. Az ítéletek tényállása az Indítványozók (Felperesek) magatartását, cselekményeit rögzítette, nem az Alperesekét, és főleg nem azokat az alperesi magatartásokat, melyeket Indítványozók kiemeltek a peres eljárás során. Ebből következően az ítéleti tényállás (több más pontatlanság, valótlanosság mellett) nem volt alkalmas az ítéletek megalapozására. A bíróságok nem értékelték, hogy a titkos nyomozás iratait azt követően selejtezte le a II. r. alperes, hogy Indítványozók azt a perben kérték becsatolni, ezáltal Indítványozók számára objektív, II. r. alperes érdekkörébe eső okból vált a bizonyítás részben lehetetlenné. Hasonlóan nem értékelték, hogy az alperesek – jogszabályi előírás dacára – nem adták vissza a büntetőügy iratait képező, lefoglalt nagy mennyiségű felperesi iratokat a büntetőeljárás megszűnését követően. Ezt még a peres eljárás során sem tették meg, a bíróság konkrét felhívása ellenére sem. Ezen iratok Indítványozók jogainak érvényesítéséhez szintén szükséges okirati bizonyítékok lettek volna, azonban alperesek jogsértő eljárásából fakadó hiányosságokat Indítványozók terhére értékelték az ítéletek. Az Indítványozók véleménye szerint ezen eljárási cselekmények a tisztességes bírósági eljárás-hoz való jogát, ekként az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdését megsértették.

- e) A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot is megsértve az Indítványozók jogorvoslathoz való jogát, ekként az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdését sérti, hogy a peres (új) eljárás során sem a Fővárosi Törvényszék, sem a Fővárosi Ítéltábla ítélete nem tartalmaz lényeges tényállási elemeket, nem bíralták el az Indítványozók – Alperesek jogsértő magatartására vonatkozó – több perbeli állítását, vagy éppen, hogy a tanúvallomások milyen tényállást bizonyítanak. Nem indokolták meg, hogy a tanúvallomásokkal, vagy a nyomozást vezető ügyész bíróságok előtt tett tanúvallomásaival bizonyított, és Indítványozók által állított tényálláshoz képest attól eltérő tényállást milyen bizonyítékok mérlegelése alapján állapítottak meg, konkrét, tényszerű jogsértések, pontos jogszabályi hivatkozásokkal maradtak ki a tényállásból, mintha nem lettek volna a peres iratanyag részei (például az iratlefoglalás, iratok visszaszolgáltatásának hiánya), ami súlyosan korlátozta Indítványozók jogorvoslati jogát is, hiszen a bíróságok döntésének hiányában, vagy a döntést megalapozó bizonyítékok ismeretének hiányában kellett jogorvoslati jogukkal élni egyes ítéleti megállapításokkal, vagy éppen azok hiányával szemben, mely jogsértéseket a Kúria ítélete sem bíralt el.

- [6] A jelen panasz alapján vizsgálándó ítélet a Kúria, Dr. Baka András vezette tanácsa által hozott Pfv.IV.20.604/2018/5. számú, 2019. április 3-án kelt felülvizsgálati ítélete. [Abtv. 52. § (1b) bek. c) pont]
- [7] A Kúria ítélete az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, VI. cikk (2) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikkének (1) bekezdését, XXVIII. cikkének (2) bekezdését, valamint XXVIII. cikkének (7) bekezdését sérti. [Abtv. 52. § (1b) bek. d) pont]

- [8] A jelen alkotmányjogi panasz alábbi IV. fejezetében az Indítványozók részletesen indokolják, hogy álláspontjuk szerint a Kúria ítélete miatt ellentétes az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével, VI. cikk (2) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikkének (1) bekezdésével, XXVIII. cikkének (2) bekezdésével, valamint XXVIII. cikkének (7) bekezdésével. [Abtv. 52. § (1b) bek. e) pont]
- [9] A fenti I. fejezetben határozott és kifejezett kérelmet terjesztettünk elő az alaptörvény-ellenesség megállapítása és a Kúria ítéletének megsemmisítése iránt. [Abtv. 52. § (1b) bek. f) pont]
- [10] Az Indítványozók adatai [Abtv. 52. § (5) bek.]

tulajdonosai voltak a társaság 2001. december 18-án történt megszűnésekor.

- [11] A jogi személy Indítványozók adataik zárt kezelését nem kérik, céges adataiknak közzétételéhez hozzájárulnak. A magánszemély Indítványozók a személyes adataik nyilvánosságra hozatalához nem járulnak hozzá. Az Indítványozó I. hatályos cégkivonatát **K/5.** szám alatt, Indítványozó II. hatályos cégkivonatát **K/6.** szám alatt, Indítványozó III. hatályos cégkivonatát **K/7.** szám alatt, Indítványozó IV. és Indítványozó V. jogelődjének (Radix & Hyad Kft.) megszűnésekor hatályos cégadatait **K/8.** szám alatt mellékelik.
- [12] A jelen indítványban foglaltakat igazoló dokumentumokat az alábbiak szerint mellékeljük (az egyes érintett pontokon a mellékletekre külön is utalni fogunk) [Abtv. 52. § (6) bek.]

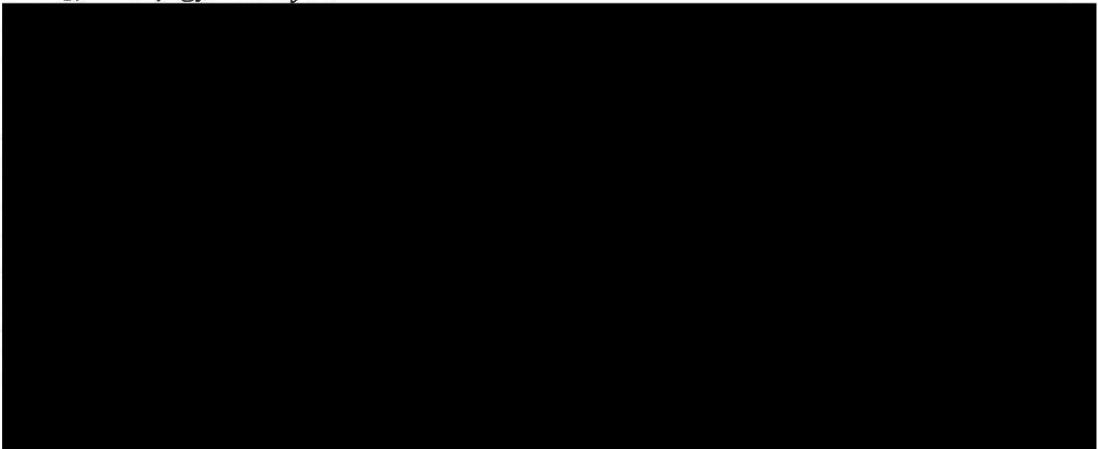
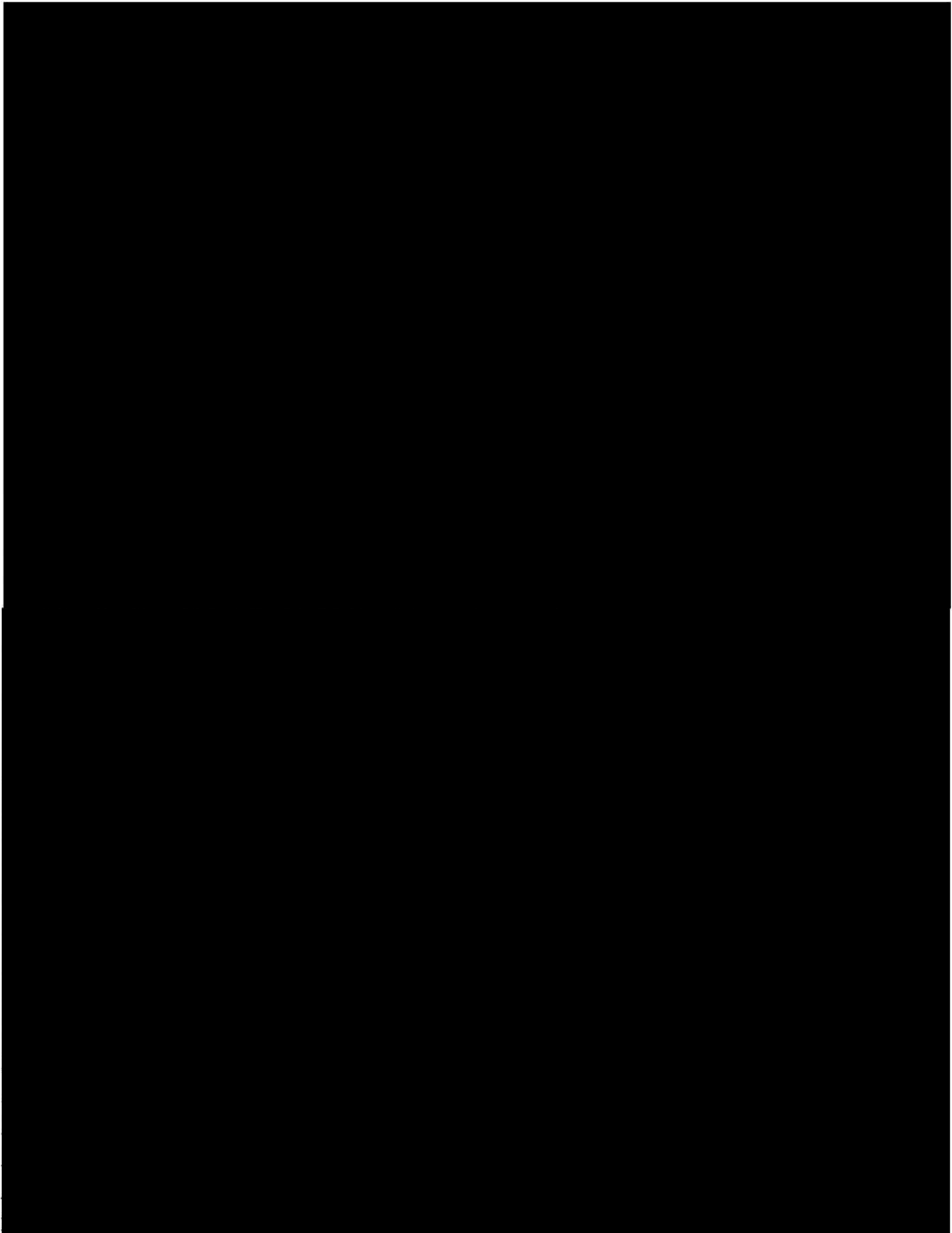
Mellékletek:

K/1. szám: ügyvédi meghatalmazás

K/2. szám: A Kúria Pfv.IV.20.604/2018/5. sz. ítélete

K/3. szám: A Fővárosi Törvényszék 28.,P.21.333/2013/171. sz. elsőfokú ítélete

K/3/a. szám: A Fővárosi Törvényszék 28.,P.21.333/2013/171. sz. elsőfokú ítélete ellen benyújtott fellebbezés

- [13] A fentiektől függetlenül is tisztelettel kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy amennyiben a jelen panasz bármely formai hibában szenvedne, szíveskedjék az Indítványozókat megfelelő határidő tűzésével hiánypótlásra felszólítani.

III. A BEFOGADHATÓSÁG KÉRDÉSÉHEZ (ABTV. 29.§)

- [14] Az Indítványozók az alábbiakban – jelen indítvány részletes alkotmányjogi indokolását megelőzően – elsőként azt mutatják be, hogy jelen indítvány teljesíti az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági kritériumokat.

Ad i) Az Indítványozók az egyedi ügyben érintettnek minősülnek

- [15] Az Indítványozók egyedi érintettsége a Kúria ítélete kapcsán *prima facie* megállapítható, hiszen a Kúria ítéletéhez vezető peres eljárásban az Indítványozók felperesek voltak, ekként a saját ügyükben hozott egyedi bírósági ítélet értelemszerűen kihat jogi helyzetükre. A Kúria ítélete elutasította az Indítványozók keresetét (ekként az Indítványozókra rendelkezést tartalmazott) illetve a Kúria ítélete az Indítványozók számára jogvesztéssel járt (a Kúria ítélete nyomán az Alaptörvényt sértően lefolytatott büntetőeljárásból fakadó káraik megtérítésének érvényesítése lehetetlenné vált számukra).

Ad ii) A Kúria ítélete az ügy érdemében hozott döntésnek minősül

- [16] A Kúria ítélete a megtámadott jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Ekként a Kúria ítélete a tisztelt Alkotmánybíróság joggyakorlata¹ és hatályos Ügyrendjének² 32. § (2) bekezdés a) pontja alapján is az ügy érdemében hozott döntésnek minősül.

Ad iii) Az Indítványozók Alaptörvényben biztosított jogát sértette a Kúria ítélete

- [17] Az Indítványozók alkotmányos jogséremlme közvetlenül a Kúria ítéletéből, illetve a megismételt peres eljárás során hozott elsőfokú és másodfokú ítéletekből ered, hiszen az Indítványozók Alaptörvényben biztosított jogai azáltal sérültek, hogy a Kúria elfogadta azon ítéleti rendelkezéseket, melyek szerint az Indítványozókkal szembeni büntetőeljárás nem tekinthető jog- és alkotmányellenesnek, amellet, hogy a Kúria ítélete sem tartalmaz számos olyan jogsértés tekintetében rendelkezést, melyekre Indítványozók, mint felperesek a peres eljárás során hivatkoztak, a Kúria ítélete is hiányos.
- [18] Tekintettel arra, hogy az Indítványozóknak az Alaptörvényben biztosított jogait a megismételt peres eljárásban már az elsőfokú ítélet és a másodfokú ítélet is sértette, így jelen indítványban a Kúria ítéletének ebben a tekintetben való megsemmisítése mellett a megismételt peres eljárás elsőfokú és a másodfokú ítéleteinek megsemmisítését is kéri a tisztelt Alkotmánybíróságtól.

¹ 3021/2013. (I. 28.) AB végzés, 6. bekezdés; 3039/2013 (11.12.) AB végzés, 8. bekezdés

² 1001/2013 (II. 27.) AB Tű. határozat (*Ügyrend*)

Ad iv) A Kúria ítéletével szemben nincs helye jogorvoslatnak

- [19] A Kúria felülvizsgálati eljárásában hozott ítéletével szemben nincs helye további jogorvoslatnak, így a Kúria ítélete, amely a fentiek szerint az ügy érdemében hozott döntésnek minősül, jogorvoslattal nem támadható meg.

Ad v) Alapvető alkotmányos jelentőségű kérdés merül fel az indítvány kapcsán és a Kúria ítéletének alaptörvény-ellenessége az ügy érdemét érinti

- [20] Az Indítványozók mindenekelőtt hangsúlyozzák, hogy jelen indítvány nem eseti mérlegelésen alapuló bírósági döntés felülbírálatára irányul. Az Indítványozók világosan ismerik a tisztelt Alkotmánybíróság joggyakorlatát, amely az ilyen tartalmú indítványok befogadását rendre visszautasítja.
- [21] Jelen indítvány alkotmányjogi szempontból releváns és alapvető alkotmányos jelentőségű kérdése az, hogy a büntetőeljárások és peres eljárások során milyen eljárási garanciáknak kell érvényesülniük. Alapvető kérdésként merül fel, hogy egy – a nyomozás törvényességét felügyelő – **ügyész által beismerten jogellenesen lefolytatott, koncepciós jellegű büntetőeljárásról megállapítható-e a peres eljárás során a jogellenesség hiánya az alapjogok sérelme nélkül.** Felmerül továbbá azon kérdés is, hogy ha a büntetőeljárás egészéről megállapítható, hogy annak célja, lefolytatása nem egyeztethető össze az Alaptörvény-nyel, úgy ezen büntetőeljárásnak kitett személyeknek szükséges-e további, konkrét eljárási szabálysértéseket bizonyítaniuk a büntetőeljárás jogellenességének peres eljárás keretében történő megállapíthatóságához.
- [22] Továbbá az Indítványozók rögzítik, hogy a Kúria ítéletének alaptörvény-ellenessége az ügy érdemét érintette, hiszen az Indítványozók kártérítési igényének jogalapját érintette. A büntetőeljárás jogellenességének megállapítása esetén, az Indítványozók ezzel összefüggő alapjogai nem sérültek volna, és kereseti kérelmeikkel érdemben kellett volna az eljáró bíróságoknak foglalkozni.
- [23] Kiemelést érdemel, hogy a Kúria ítélete a vádhatóság által elismerten kísérleti jellegű büntetőeljárásról – melynek során a hatóságok több Alaptörvényben biztosított jogot is megsértettek – állapította meg annak jogszerűségét úgy, hogy a bírósági peres eljárás is sérti az Indítványozók tisztességes bírósági eljáráshoz és jogorvoslathoz való Alaptörvényben biztosított jogait, melyre tekintettel Indítványozók álláspontja szerint az indítvány kétségtelenül alkotmányos jellegű kérdéseket vet fel az ügy érdemét is érintve.

Ad vi) A törvényes határidő megtartása

- [24] Az Indítványozók a Kúria ítéletét **2019. szeptember 09-én vették kézhez** meghatalmazott jogi képviselőjük útján, az átvételi igazolást **K/9,** szám alatt csatoljuk az ügy irataihoz.
- [25] A mellékelt dokumentum alapján megállapítható, hogy az Indítványozók jelen indítványt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidőn belül terjesztették elő.

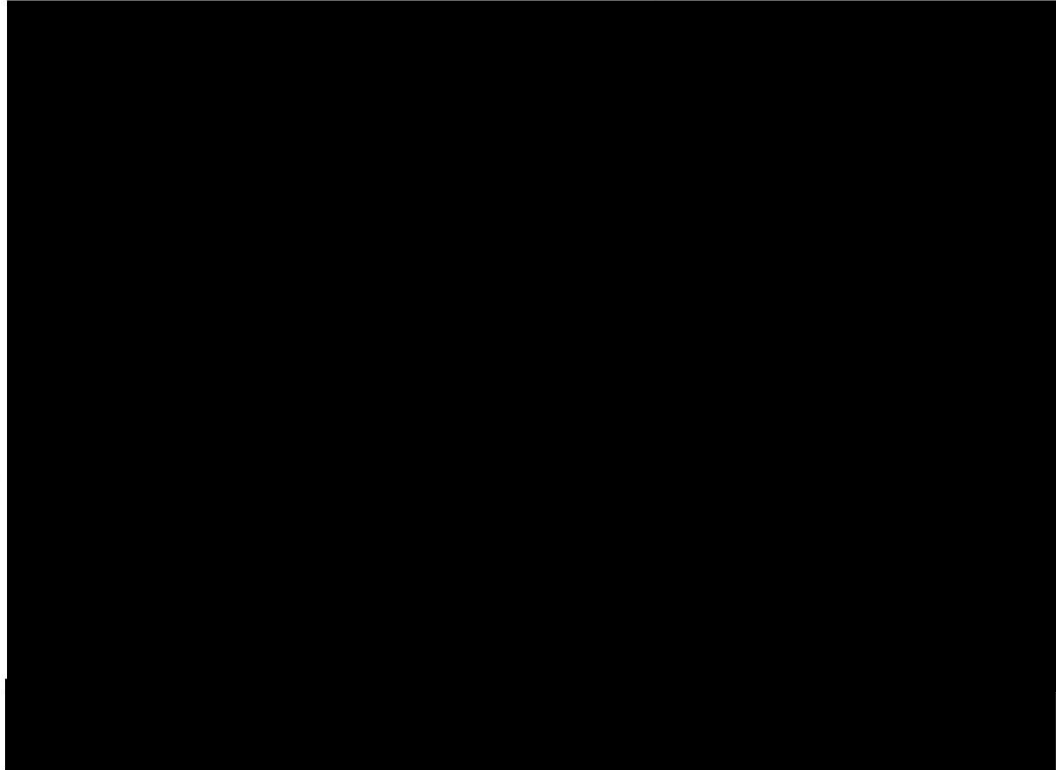
IV. RÉSZLETES INDOKOLÁS

- [26] Az Indítványozók az alábbiakban (i) az alapügy és a peres eljárás tényállásának rövid összefoglalását, majd (ii) a peres eljárás előzményeként a büntetőeljárásnak (alapügy), valamint a peres eljárásnak a jelen indítvány elbírálása kapcsán

releváns aspektusainak bemutatását követően, (iii) érdemi alkotmányjogi indokolását adják indítványuknak.

IV. 1. Előzmények, az alapügy tényállása

[27]

IV.2. Peres eljárás

- [28] Indítványozók az alapügy jogellenessége okán peres eljárást kezdeményeztek annak bírósági megállapítása iránt, hogy – az adott körülmények között – az alperesek (Legfőbb Ügyészség I. rendű alperes, Hajdú-Bihar Megyei Rendőrfőkapitányság II. rendű alperes) által szakszerűtlenül és preconcepció alapján lefolytatott büntetőeljárás (az őrizetbe vételeket megelőző nyomozati szakasztól a vádemelésig), valamint az alperesek egyéb jogellenes lépései számukra károkat okoztak, és ezen káraik megtérítésre kérték kötelezni alpereseket.
- [29] A per alapeljárása során a **Fővárosi Törvényszék 2012.06.07-én kihirdetett 2.P.26.139/2002/197. sz. ítélete – melyet K/32. szám alatt csatolunk – megállapította, hogy az alperesek jogellenesen folytatták le a per tárgyát képező büntetőeljárást**, de a büntetőeljárás és a károk közötti okozati kapcsolatot nem találta bizonyítottnak. A másodfokon eljáró **Fővárosi Ítéltábla** a 2013.02.19-én kelt, **9.Pf.21.470/2012/13. sz. végzésével** az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A végzést **K/33-as** számon csatoljuk. A végzés 19. oldalának 3. bekezdésében az Ítéltábla a következő utasítást adta az új eljárást lefolytató bíróságnak: *„A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak a másodfokú bíróság felhívására pontosított Pf.9. sorszámú előterjesztett kereseteket kell újból tárgyalnia, és a Pp. bizonyításra vonatkozó szabályainak betartásával a bizonyítási eljárást lefolytatnia.”* Indítványozók állás-

pontja szerint a megismételt bírósági eljárás során a jogalap már nem lehetett volna kérdéses, mert e kérdésre fellebbezés nem irányult. (A per alperesei nem terjesztettek elő csatlakozó fellebbezést.) A Fővárosi Törvényszék korábban eljáró bírójának szisztematikusan végrehajtotta a Fővárosi Ítéltábla végzésében előírtakat, de bíróváltást követően egyetlen tárgyalás során, az addigi eljárási cselekményeket megszakítva (a felperesek által indítványozott szakértői meghallgatás kérdésében döntést sem hozva), a jogellenesség hiányát megjelölve került Indítványozók keresete elutasításra a megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság (Fővárosi Törvényszék 28.P.21.333/2013/171. számú ítélet) által. A másodfokú bíróság az Indítványozók fellebbezését érdemben jó részt el sem bírálva az elsőfokú ítéletet helybenhagyta (Fővárosi ítéltábla 32.Pf.21.091/2017/6-II. számú ítélete), mely ítéletet a Kúria, Dr. Baka András tanácsa által hozott ítélete (Pfv.IV.20.604/2018/5.) hatályában fenntartott, Indítványozók felülvizsgálati kérelmében írtakat szintén csak részben bírálva el.

IV.3. Az alapügy és a peres eljárás Alaptörvény-ellenességének releváns eljárási cselekményei

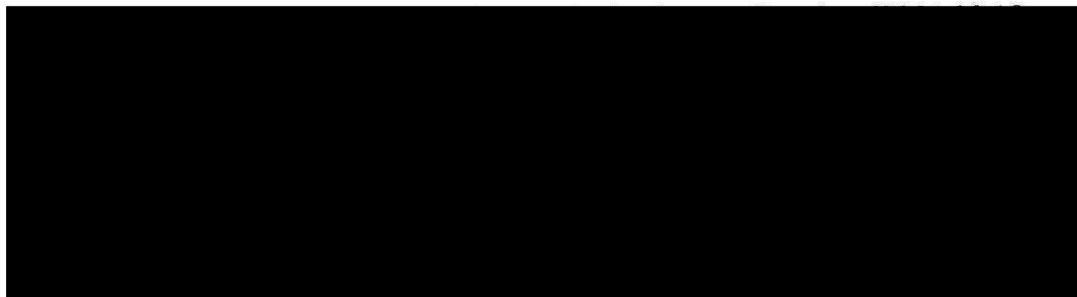
- [30] Az alapügy főbb jogsértéseit Indítványozók az alábbiakban foglalják össze, bemutatva a peres eljárás ítéleteinek releváns megállapításait.

a) A büntetőeljárás példastatuálási célzata, a kísérletező jellege, a szakmai hozzáértés alapvető hiánya

- [31] Indítványozók álláspontja szerint az egész alapügyet (minden eljárási cselekményt, vagy azok elmaradását) áthatotta azok jogellenes indítéka és jellege: a példastatuálási célzat, a kísérletező jelleg, a szakmai hozzáértés alapvető hiánya. Ezt bizonyítják [REDACTED] a büntetőügyben eljáró ügyész vallomásai, melyeket Indítványozók a konkrét forrást is megjelölve idéznek jelen beadványukban.
- [32] Az ügyész Budai Központi Kerületi Bíróság előtt, **büntetőperben, tanúként, a hamis tanúzásra történt figyelmeztetést követően** a következő vallomást tette (2001.09.18-án felvett 17.B.I.1525/2000/11. sz. tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal), melyet **K/10.** szám alatt mellékelünk: „Úgy emlékszem, 95. őszén indult ez az ügy, a főügyész helyettes asszony személyesen jött le, hogy ez egy kiemelt fontosságú ügy, és itt most példát kell statuálni. Jeleztem többször, hogy a bizonyítással problémák lesznek, kértem, hogy gazdasági szakemberre lenne szükségem, mert nekem sem gazdasági szakjogi, sem közgazdasági végzettségem nincs. Segítséget nem kaptam. Mindenféle szakirodalom segítségével írtam meg a vádiratot, ami javítás nélkül jött vissza, „futtassuk meg”
- [33] Az ügyésznő **másik büntetőperben, szintén tanúként, szintén a hamis tanúzásra történt figyelmeztetést követően** a következő vallomást tette (2.B.I.713/2003. szám alatt folyamatban volt büntetőperben, 2004.06.23-án felvett tárgyalási jegyzőkönyvének 4. és 5. oldal), melyet **K/11.** szám alatt mellékelünk: „Én utasításra utasítottam el az összes panaszt, a vezető főügyész helyettétől. [...] Én mondtam, hogy nem vagyok ebben az ügyben szakértő, természetesen kértem segítséget, de nem kaptam segítséget, konkrétan magamra lettem hagyva. Voltak problémák, amiket jeleztem is. **Igen jeleztem, hogy a vád nem áll meg.**”

- [34] A munkaügyi perben felperesként tett nyilatkozata, szintén egyező tartalmú a tanúvallomásokban előadottakkal (2003.10.14-én kelt 1.M.32/2003/9. sorszá-
mú jegyzőkönyv), melyet K/12. szám alatt mellékelünk: „... kértem [REDACTED]
[REDACTED] hogy a már elkészített vád-tervezetet a szokásosnál körültekintőbben
vizsgálja fölül, beszéljük meg, ezt azonban ez alkalommal is elhárította azzal a ki-
jelentéssel, hogy az ügyet **„futtassuk meg”**. „... az említett beszélgetés alkalmával
hangzott el [REDACTED] észéről, hogy itt most **példát kell statu-
álni. Elhangzott az is, hogy a gyanúsítottaknak az őrizetbevételével, a házku-
tatással, lefoglalással kapcsolatos panaszait is el kell utasítani.**”
- [35] Szintén egyező tartalmú a 2000.11.14-én felvett, Főü.Szem. 45/2000. számú,
fegyelmi tárgyalási jegyzőkönyvében rögzített nyilatkozat is, melyet K/13.
szám alatt mellékelünk: „Ekkor a főügyész helyettes asszony személyesen utasított
arra is, hogy mivel egy szerinte kiemelkedő fontosságú privatizációs bűncselek-
ményről van szó, és **ez ügyben példát kell statuálnunk.**”
- [36] A konkrét, példastatuálási utasítás tartalmának értelmezésére – egyetértőleg –
Indítványozók hivatkoztak a peres eljárás során az **I. rendű alperes** értelmezé-
sére is (Főü.szem. 17.719/22/2002. számú határozat, K/14. számú melléklet),
mely szerint „a **„példát statuálni” kifejezés csak azt jelenthette, hogy az
ügyészeti vezetők az eljárás konkrét áttekintése nélkül, az eljárás célját
eleve meghatározó elrettentésre hívták fel. Az ilyen előzetes megítélés pedig
a „konceptió” jelzőt rejt magában.**”

•

- [37] Ezen bizonyítékok közül a megismételt peres eljárás során valamiért csak a
**munkaügyi perben tett nyilatkozat került figyelembe vételre és értékelés-
re** iratellenesen „szövegkörnyezetéből kiragadott, ismeretlen körülmények között
elhangzott kijelentés”-ként az elsőfokú ítéletben (17. oldal utolsó bek.), melyet a
másodfokú ítélet helybenhagyott, a Kúria ítélete pedig hatályában fenntartott.
- [38] A fennmaradó vallomások a peres – megismételt - eljárás során az első- és
másodfokú bíróságok figyelmen kívül hagyták, nem mérlegelték az alapügy jog-
ellenessége körében.

- Bizonyítékok: K/2. szám: Kúria ítélete, K/3. szám: Elsőfokú ítélet, K/4. szám:
Másodfokú ítélet

b) Titkos nyomozás, a gyanúsítás megelőlegezése

- [39] Indítványozók álláspontja szerint az **alapügy során** jogellenesen keresett meg
a **nyomozóhatóság** (peres eljárás II. alperese) üzleti partnereket olyan tarta-
lommal, mely **prejudikálta a gyanúsításokat.**

megkeresték ezzel kapcsolatban...". (A 17. oldal 2. bekezdéséből megállapítható, hogy [REDACTED] [REDACTED] ános igazgatója volt.)

- Bizonyíték: K/16. szám: [REDACTED] núvallomás (27. alszámú jkv.)

[46] Ezen jogsértés körében a Kúria ítélete, hasonlóan az elsőfokú ítélettel és a másodfokú ítélettel, a tanúvallomásokat szintén nem mérlegelte bizonyítékként: „Helyesen mutatott rá a jogerős ítélet arra, hogy nem az ügynevezett titkos nyomozás iratai lehettek volna ebben a körben egyedüli bizonyítékok, ha egyáltalán nem került igazolásra az, hogy a feljelentésekre, illetve a felszámolás kezdeményezésére az alperesek pressziója miatt került volna sor.” (Kúria ítélete 17. oldal [72] pont)

[47] Indítványozók a Kúria ítéletének ezen megállapítása kapcsán e helyütt is kiemelik – később külön pontban részletezik -, hogy a titkos nyomozásra vonatkozó bizonyítékok leselejtezése II. r. alperes részéről a per folyamán jogsértő módon került sor, azt követően, hogy Indítványozók ezen iratok becsatolásának kötelezésére tettek indítványt a bírósági eljárás során.

- Bizonyítékok: K/2. szám: Kúria ítélete, K/3. szám: Elsőfokú ítélet, K/4. szám: Másodfokú ítélet

d) Jogsértő gyanúsítás

[48] Indítványozók álláspontja szerint az egész alapügy során közölt gyanúsítások is jogellenesek voltak, nem feleltek meg a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek.

[49] Indítványozók szerint a gyanúsítás idején hatályos Btk. 290. § (6) bekezdés a csődbüntett, 291. § (2) bekezdés alapján a hitelezők jogtalan előnyben részesítése alapján **az alapos gyanú eleve nem állhatott fenn, lévén ekkor még nem állt felszámolási eljárás alatt az Alföld Fűszért Rt., ezért alperesek az alapügy során már gyanúsítást sem közölhettek volna.**

[50] A megismételt peres eljárás során a másodfokú ítélet ezen tényállási elem tekintetében tévesen rögzítette a vádlottak őrizetbe vételének időpontját. A Debreceni Városi Bíróság 29.B.3.210/1996/105. számú ítélete által helyesen megállapított 1995. november 29-ei őrizetbe vétel helyett iratellenesen 1995. november 30-i időpontot rögzített. Ezt követően az ítélet ugyan megállapítja, hogy a II. rendű alperes Indítványozó V-tel szemben milyen gyanúsítást közölt, de ennek kapcsán tényyszerűen szükséges lett volna megállapítani, hogy a gyanúsítás idején hatályos Btk. 290. § (6) bekezdés a csődbüntett, 291. § (2) bekezdés alapján a hitelezők jogtalan előnyben részesítése alapján az alapos gyanú eleve nem állhatott fenn, lévén ekkor még nem állt felszámolási eljárás alatt az [REDACTED] az ítéletek ezen tényállási elem tekintetében is hiányosak.

- Bizonyítékok: K/2. szám: Kúria ítélete, K/3. szám: Elsőfokú ítélet, K/4. szám: Másodfokú ítélet

e) Jogellenes módú, valótlan tényeket, prejudikációt, dehonesztáló minősítést tartalmazó sajtótájékoztatások

- [51] Az alapügy során az alperesek Indítványozókat sértő, valótlan tényeket állítottak, híreszteltek amellet, hogy való ténvt is hamis színben tűntettek fel. A valótlan híresztelésekre többek között [REDACTED] gazdaságvédelmi alosztályvezető és [REDACTED] megyei főkapitány bűnügyi helyettese nyilatkozatai kapcsán mutatunk rá.
- [52] [REDACTED] ezredes közleménye, mely a Heti Világgazdaság 1995. december 9-i számában (K/17. számú melléklet) úgy jelent meg, hogy a cég vagyonát csökkentették „egy többféle módon értelmezhető közgyűlési döntés alapján, az rt. működő egységeit mintegy 150 millió forint értékben más társaságba apportálták és ez vezetett az [REDACTED] fizetéseképtelenségéhez.”
- a. Ebből tény, hogy a cég vagyonát mintegy 150 millió forint értékben más társaságba apportálták.
- b. Valótlan, hogy „egy többféle módon értelmezhető közgyűlési döntés alapján,” továbbá „hogy ez vezetett az [REDACTED] fizetéseképtelenségéhez.” A vagyoncsökkentés is valótlan állítás.
- [53] További példa a valótlan tényállításokra a Világgazdaság című üzleti hetilap 1995. december 5-i számában (K/18. számú melléklet) [REDACTED]
- [REDACTED]
- vagyonának több százmillió forinttal való csökkenését akadályozta meg az-
zal, hogy hűtlen kezelésre, illetve egyéb bűncselekményekre utaló tényeket tártak
fel.” Ezzel szemben pont a II. rendű alperes eljárása okozott több milliárdos
kárt, és a hitelezői követelések mintegy harmadának elvesztését (ezt megköze-
lítő nagyságrendű felszámolási költségek mellett). Valótlan volt ugyanezen
közleményben az az állítás is, hogy „Nem kizárt, hogy az ügy kapcsán veszte-
getésre is fény derül”, továbbá az is, hogy a terheltek „hozzájárultak ahhoz,
hogy a cég fizetéseképtelenné vált és kezdetét vette a felszámolás.” (A felszámolás
ekkor még nem vette kezdetét, lévén a felszámolási eljárás csak a cikk megjele-
nése után 2 nappal indult el, mert ekkor vált jogerőssé a Hajdú-Bihar Megyei
Bíróság végzése.)
- [54] A sajtótájékoztatásoknak voltak olyan elemei is, melyek tényszerűek voltak, azonban több sajtótájékoztatás kifejezett (prejudikált) ítéletet tartalmazott, sok esetben dehonesztáló jelzőkkel (például amikor a vagyon „kisibolását” rója a vádlottak terhére). Máshol a sajtóközleményen alapuló cikkekben többször is megjelent a következő szöveg „a gyanúsítottak tevékenységükkel az rt. to-
vábbi tevékenységét ellehetetlenítették, ami felszámolási eljárás megindí-
tásához vezetett, ezáltal az állami tulajdont képviselő [REDACTED] kezelésében lévő
részvénytársaság nagymértékben leértékelődött, ezáltal a felszámolási eljárás-
tól pénzt remélő hitelezők esélyei megghiúsultak, hiszen a vagyoncsökkenés
miatt a tartozások kiegyenlítésére már nem maradt pénz”
- [55] Szintén példa a hamis tartalmú tájékoztatásra a K/19. számú mellékletként csatolt [REDACTED] ezredesnek, a II. rendű alperes által nyomozást folytató gazdaságvédelmi alosztály vezetőjének a Népszabadság 1995. karácsonyát követő első számában közzétett nyilatkozata, illetve a cikk tényállításai, melynek forrása csak és kizárólag maga az addigi nyomozati anyag volt.
- [56] Ezekkel kapcsolatban hivatkoznunk kell az elsőfokú ítélet 20. oldalának 4. bekezdésére, ahol az ítélet maga rögzíti, hogy a sajtótájékoztatás „Nem fejezhet ki

előzetes ítéletmondást, nem jelölheti meg kétségtelen, befejezett tényként a bűncselekmény elkövetőjeként azt a személyt, akit ezzel még csupán vádolnak”.

- *Bizonyítékok: K/17. szám: Heti Világgazdaság 1995. december 9-i száma, K/18. szám: Világgazdaság című üzleti hetilap 1995. december 5-i száma, K/19. szám: Népszabadság 1995. karácsonyát követő első száma*
- [57] Az előbbi nyilatkozatokat a peres eljárás során eljáró bíróságok nem, vagy nem tényyszerűen mérlegelték.
- [58] Az elsőfokú ítélet 20. oldal 3. bekezdés szerint: *„A felperesek azt állították, hogy az alperesek a tényeknek megfelelően tájékoztatták a sajtót”*
- [59] A másodfokú ítélet 4. oldalának 2. bekezdésében iratellenesen rögzíti a sajtóéredklődés kapcsán, hogy *„...rendőri vezetők is nyilatkoztak arról, hogy milyen bűncselekmények miatt folyik eljárás és a nyomozás állásáról”* valamint 19. oldal 2. bekezdés: *„Helytállóan vette tehát figyelembe az elsőfokú bíróság azt a felperesek által sem vitatott körülményt, hogy a nyomozás állásnak megfelelő információkat szolgáltatott az alperesek a sajtó részére. Az a körülmény, hogy a nyomozóhatóság részéről nyilatkozó személy a hatóság álláspontját, indokait is közli a nyilvánossággal önmagában nem eredményez jogsértést. Az alperesek a sajtóval közölt tényeken túlmenően a cikkek megfogalmazásáért nem tehetők felelőssé.”*
- [60] A Kúria ítéletének 19. oldala szerint: *„Az ebben a körben kialakult bírói gyakorlat szerint a sajtószerv jogosult bármely nem titkosított eljárás aktuális állásáról beszámolni, és nincs abban a helyzetben, hogy a hivatalos hatóságok által nyújtott tájékoztatás tartalmát felülbírálja. Azt önmagában a felperesek sem vitatták, hogy az alperesek által különböző sajtószerveknek adott tájékoztatások akkor összhangban álltak az adott eljárás aktuális állásával.”*
- [61] A jogellenes sajtótájékoztatásokkal megsértett Alapjogokat Indítványozók külön fejezetben rögzítik, itt csupán arra kívánnak rámutatni, hogy a mellékletként is csatolt sajtóközlemények és interjúk tartalmával szemben állapították meg a bírósági ítéletek, hogy a rendőri vezetők csak arról nyilatkoztak, hogy mi miatt folyik eljárás és miként áll a nyomozás, illetve, hogy a nyilatkozatok tartalma megfelelt a tényeknek. Az ítéletbeli megállapításokkal szemben a becsatolt média-megjelenések bizonyítják, hogy a rendőri vezetők másról nyilatkoztak, így pl. bűnösségről, kisíbolásról stb. Az ítéletbeli megállapítások így iratellenesek is.
- [62] **A sajtótájékoztatásokkal kapcsolatos felperesi kérelmek ítéletbeli rögzítése – mely szerint az alperesek a tényeknek megfelelően tájékoztatták volna a sajtót – nem felel meg az Indítványozók peres nyilatkozatának. Ilyen állításuk egyetlen beadványukban, nyilatkozatunkban nincs. Beadványaikban valótlan híresztelésekről és azok következményeiről is nyilatkoztak. A 171. sorszámú jegyzőkönyv (K/20. szám alatt mellékelve) ezzel kapcsolatosan tévesen tartalmazta az elhangzottakat. Az emiatt előterjesztett jegyzőkönyv kijavítása iránti kérelem – a „valamennyi” szó „e” szócskára való kijavítása iránt – 177-I. szám alatt elutasításra került (K/21. szám alatt mellékelve). A végzés ellen a Pp. 233. § (3) bekezdés b) pontjára tekintettel nem volt helye fellebbezésnek. Erre tekintettel Indítványozók az elsőfokú ítélettel szembeni fellebbezésükben és a másodfokú tárgyaláson hangsúlyozták, hogy nyilatkozatuk az, hogy az alperesek őket sértő, valótlan tényeket állítottak, híreszteltek amellett, hogy való tény is hamis színben tűntettek fel.**

- *Bizonyítékok: K/2. szám: Kúria ítélete, K/3. szám: Elsőfokú ítélet, K/4. szám: Másodfokú ítélet, K/20. szám: 171. sorszámú jegyzőkönyv, K/21. szám: 177-I. számú végzés)*

f) A vádirat szakszerűtlenségei

- [63] Indítványozók álláspontja szerint az alapügy vádirata (K/22. szám alatt mellékelve) is olyan **elemei hiányosságokban szenvedett**, mely Alaptörvényben biztosított jogait is sértette. A panaszuik jelen fejezetében a vádirat szakszerűtlenségét kívánják bemutatni, melyre többek között jó példa az a vádirati megállapítás, mely szerint a szándékos kötelességszegés abban nyilvánul meg, hogy a vádlottak az [redacted] ingatlanait és ingóságait „119 millió Ft értékben kivonták a részvénytársaságból”. A nyomozóhatóság és az ügyészség a gazdasági és társasági jog legalapvetőbb szabályait hagyta figyelmen kívül, vagy azokat nem ismerte, mely tény egyébként ők sem vitattak a peres eljárás során.
- [64] További példa, hogy az egyik vádpont a Btk. 290. § (1) bek. b) pontjában meghatározott csődbűntett kapcsán írt tényállás hiányossága. A bűncselekmény megállapításának feltétele a (6) bekezdés szerint a csődeljárás, vagy a felszámolási eljárás megindulása. A vádirat nem tartalmazza, hogy a vádiratban említett társaság ellen mikor indult el jogerősen a felszámolási eljárás (az őrizetbe vétel után, amikor az V. rendű felperes már cselekvésében korlátozva volt). A vádirat ugyancsak nem tartalmazza, hogy milyen színlelt ügylet kötésében vagy kétes követelés elismerésében valósult volna meg az elkövetési magatartás, azt ki, és mikor valósította volna meg.
- [65] A vádirat alapvető szakmai hiányosságaival problémáival kapcsolatban az Indítványozók a peres eljárás során csatolták a [redacted] szakvéleménye önállóan. [redacted] Indítványozók jelen beadványukban szükségesnek tartják azonban azon összegzésére felhívni a figyelmet, hogy az I. rendű alperes II. rendű alperes nyomozásának eredményeként készült vádirat szakszerűtlen, hibás és azon túlhaladott szemlélet tükröződése, amely alapján az alperesek késztestét érezték az ilyen folyamatokba történő beavatkozásra. Ennek során bűncselekménynek tekintették azt is, ami nem az, vagy amiről nem igazolható, hogy bűncselekmény, ami már súlyosan sérti a jogállami elveket.
- [66] A peres eljárás során a vádirat szakmai hiányosságainak bizonyítékeként nem csak az Indítványozók által csatolt szakvélemény szolgált, hanem az alperesek elismerése is. Az ügyész [redacted] Debreceni Munkaügyi Bíróságon 1.M.32/2003. sz. alatt írt munkaügyi perben a 9. sz. jegyzőkönyvben (K/12. számú melléklet) rögzített nyilatkozata szerint – jelezte, hogy a kérdéshez nem ért, szakmai segítséget kért, melyet nem kapott meg; felvetette a „bizonyítási nehézségeket”, melyekre (szakmai segítség helyett) a megyei főügyész-helyettestől olyan utasítást kapott, hogy „példát kell statuálni”. Az eljárás koncepció voltára utalt ugyanezen nyilatkozatában az eljáró ügyész, amikor azt mondta, hogy „elhangzott az is, hogy a gyanúsítottaknak az őrizetbe vételével, a házkutatással, lefoglalással kapcsolatos panaszait is el kell utasítani”.
- [67] [redacted] a Debreceni Városi Ügyészség vezetője ugyanezen jegyzőkönyvben tanúként elismerte, hogy az ügyben „abban az időben szakmai jártassággal sem a rendőrségen, sem az ügyészségen senki nem

rendelkezett” és hogy „ez egy tanuló ügy volt mind az ügyészségi előadónak, mind pedig a vezetőnek”.

- [68] A Hajdú-Bihar megyei főügyész B.2990/1995. sz., a debreceni városi vezető ügyésznek írt leiratából (K/24. számú melléklet) kitűnik a főügyészség azon jogi álláspontja, hogy az **„ügy kétségtelenül terjedelmes, bonyolult volta és nehéz jogi megítélése sem adhat felmentést a vádirat szakszerű szerkesztése alól, ami mindenkor magában foglalja azokat a konkrét elkövetési magatartásokat, amelyek kimerítik a büntető törvény tényállás minden elemét”.**
- Bizonyítékok: K/12. szám: 1.M.32/2003. sz. munkaügyi per, 9. sz. jegyzőkönyv, K/22. szám: vádirat, K/23. szám: [REDACTED] szakvéleménye, K/24. szám: Hajdú-Bihar megyei főügyész B.2990/1995. sz. leirata
- [69] Az elsőfokú bíróság ítéletének 19. oldal 2. bekezdése szerint **„A felperesek dr. [REDACTED] kérelmével kívánták a vádirat kirívó szakszerűtlenségét. A bíróság ismételten rámutat arra, hogy a büntetőbíróság nem szüntette meg az eljárást. Megjegyzi a bíróság, hogy a vádirat szakmai szakszerűtlensége nem lehet kártérítés alapja, mivel a gyenge vád inkább a vádlott az előnyét szolgálja.”**
- [70] A másodfokú ítélet 17. oldal utolsó bekezdése szerint: **„Azzal az alperesi állásponttal a másodfokú bíróság nem értett egyet, hogy az alperesek munkavégzése során nem előírás a megfelelő szakmaiság, csupán a törvényi előírások betartása szükséges az eljárás jogszerűségéhez. A vádemelés szakmai színvonala ezért képezhetette jelen eljárás tárgyát, azt szükséges volt vizsgálni. ... felperesek [REDACTED] által készített véleményre hivatkoztak. A másodfokú bíróság azonban ezt perdőntőnek nem tekintette... A 2014-ben készült vélemény megállapításainak értékelésénél pedig arra is figyelemmel kellett lenni, hogy a cselekmény elkövetése óta húsz év telt el, melynek során keletkezett szakmai tapasztalatok alapvetően befolyásolhatták a vizsgálat tárgyát képező vádirat értékelésének szempontjait.”**
- [71] A Kúria ítéletének 18. oldal 3. bekezdése szerint: **„A Kúria szerint azt is helytállóan állapította meg a jogerős ítélet indokolása, hogy az alperesek munkavégzése során a megfelelő szakmaiság is fontos követelmény. Ugyanakkor azt is megindokolta a jogerős ítélet, hogy a felperesek által kezdeményezett [REDACTED] vélemény nem volt perdőntő a rendőrség és az ügyészség szakmai színvonalát illetően, mert a szakértő tulajdonképpen csak az iratok egy részét ismerte meg.”**
- [72] Indítványozók beadványuk jelen fejezetében az előbbi megállapítások tekintetében annyit kívánnak csupán megjegyezni, hogy **az ítéletek indoklásából mindössze annyi tűnik ki, hogy perdőntőnek nem tekintették az Indítványozók által a peres eljárás során csatolt szakvéleményt, figyelemmel arra, hogy a cselekmény elkövetését követő 20 év során keletkezett szakmai tapasztalatok alapvetően befolyásolhatták a vádirat értékelésének szempontjait. Ezen ítéleti megállapítások figyelmen kívül hagyják azonban a Hajdú-Bihar megyei főügyész már hivatkozott, a debreceni városi ügyésznek írt B2990/1995 sz. leirata a Hajdú-Bihar megyei főügyész Főü.Szem:17.719/22/2002 sz. fegyelmi büntetést alkalmazó határozatának már hivatkozott indoklását, továbbá a munkaügyi perben a Hajdú-Bihar megyei főügyészség szintén már hivatkozott beadványában foglaltakat „teljesen egyértelmű elemi hiányosságokat” mutat a vádirat kapcsán, annak súlyos szakmai hibáit ismeri el és a vádirat kapcsán elemi hiányosságokról beszél. Ugyanezen, illetve ehhez hasonló problémákat megállapító szakvélemény így egybevág a korabeli I. rendű alperesi jogi állás-**

pontokkal, így pusztán azért, hogy a szakvélemény a „cselekmény elkövetése óta 20 év elteltével” készült, nem teszi megalapozatlanná, illetve csekélyebb bizonyító erővel bírónak, figyelemmel arra is, hogy a szakvélemény nem 2014-ben, hanem 2004-ben készült.

[73] Indítványozók rögzítik továbbá, hogy az elsőfokú ítélet a vádirat jogellenességét bemutató, [REDACTED] professzor úr szakvéleményét azzal az indokkal mellőzte a bizonyítékok köréből, hogy a büntetőbíróság nem szüntette meg az eljárást. Ez súlyosan sérti a Pp. 206. §-ában meghatározott elveket. Az elsőfokú és a másodfokú ítélet megállapításával szemben a büntetőbíróságnak éppen a hiányos tényállás, a bizonyítékok elégtelen volta, a szakszerűtlen vád miatt nem volt lehetősége a vádlottak magatartásának az eljárási kezdeti szakaszában való megítélésére úgy, hogy a bizonyítékok hiányára a büntetőeljárás bírósági szakaszának előrehaladtával szakaszosan derült fény. Ez éppen nem menti az alperesek felelősségét, sőt ellenkezőleg, azt bizonyítja.

[74] Indítványozók kiemelik továbbá, hogy az az elsőfokú és a másodfokú, valamint kúriai ítélettel helybenhagyott ítéletbeli megállapítás, miszerint a vádirat szakszerűtlensége nem lehet kártérítés alapja, mivel a gyenge vád inkább a vádlott előnyét szolgálja, nem írható le egy demokratikus jogállamban.

- *Bizonyítékok: K/2. szám: Kúria ítélete, K/3. szám: Elsőfokú ítélet, K/4. szám: Másodfokú ítélet*

g) *A lefoglalt iratok visszaszolgáltatásának mai napig történő jogellenes elmaradása*

[75] Az Indítványozó I., II. és III. alapügy során lefoglalt iratait a mai napig nem szolgáltatták vissza részükre a peres eljárás alperesei. Indítványozók véleménye szerint az alperesek ezen eljárása súlyosan sérti a 2003. július 1-jéig hatályos, a Be. 102. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéseit. Eszerint a lefoglalást meg kell szüntetni, mielőtt arra az eljárás érdekében nincs szükség. A lefoglalás megszüntetése esetén a lefoglalt dolgot annak kell visszaadni, akitől lefoglalták. Ezzel az alperesek nem csak szükségtelenül akadályozták az érintett Indítványozók gazdálkodását, hanem a perben is felróható módon akadályozták a bizonyítási eljárást. E körben utalunk a Legfelsőbb Bíróság Pf. V. 23.249/1998. számú határozatára (BH 2003. 155.), mely szerint a nyomozás szempontjából szükségtelenül fenntartott lefoglalás önmagában is megalapozhatja a hatóság kárfelelősségét.

[76] Az iratok visszaadásának hiányának bizonyítékeként Indítványozók hivatkoznak arra a tényre, hogy a peres eljárás során kérték a Fővárosi Törvényszéket, hogy a Pp. 190. § (2) bekezdése alapján szíveskedjen az alpereseket kötelezni a büntetőügyben keletkezett összes ügyészégi irat becsatolására, mivel ezekből állapítható meg az ügyészi tevékenység, a nyomozás felügyelete kapcsán tanúsított magatartás, illetve mulasztás. A Fővárosi Törvényszék a (2013.05.23-i) 2.P.21.333/2013/7. sz. végzésében (K/25. számú melléklet) a következőkre hívta fel az alpereseket: „A bíróság kötelezi a II. rendű alperest, hogy 30 napon belül tegye meg érdemi nyilatkozatát a lefoglalt iratok hollétét illetően. Kötelezi egyben a bíróság a II. rendű alperest a Pp. 190. § (2) bekezdése alapján, hogy a 30 napos határidőn belül - amennyiben az iratok nála lelhetők fel

- akkor azokat csatolja be, küldje meg a bíróságra, az I., II. és III. rendű felperes valamint az [REDACTED]

[REDACTED] vonatkozásában, felcímkézve, sorszámozva iratjegyzékkel együtt.”

- [77] **Alperesek a Törvényszék végzésének nem tettek eleget.** Mindegyik alperes akként nyilatkozott, hogy nála az iratok nem lelhetők fel, valamint a büntetőügyben eljáró bíróságnál sincsenek. Az alperesek a büntetőeljárás alatt, a jelek szerint, a lefoglalt iratok zömét egyszerűen elvesztették. A mintegy egy tucat nagy papírszák terjedelemben lefoglalt iratból mára csak néhány dosszié terjedelmű iratmennyiség áll rendelkezésre. Mindez az alpereseknek felróhatóan bekövetkező körülmény, mely a felperesi bizonyítást rendkívüli módon megnehezítette, és önmagában is egyértelműen bizonyítja az alperesek eljárásának jogellenességét.

- *Bizonyíték: K/25. szám: Fővárosi Törvényszék 2.P.21.333/2013/7. sz. végzése*

- [78] **Ezen körülményről az ítéletek nem tartalmazzak megállapítást** – csak arra tér ki az elsőfokú ítélet, hogy az iratok lefoglalásával szemben nem éltek panasszal Indítványozók (aminek az oka egyébként a panaszolható határozat hiánya volt) –, holott, ha az alperesek a lefoglalt és kezelésük alatt álló iratokat törvényi kötelezettségüket sértő módon nem szolgáltatják vissza a foglalat szedőknek, az ezen körbe tartozó iratok esetében ez a körülmény a bizonyítási terhet megfordítja, még abban az esetben is, ha a visszaszolgáltatási kötelezettségüknek azért nem tudnak eleget tenni, mert az iratokat elvesztették. Nem lehet ugyanis az Indítványozók terhére róni az alperesek felróható magatartásának következményeit a bizonyítási kérdésekben sem. A bíróságok ezzel ellentétes ítéletei sértik a fair eljárás követelményét.

- *Bizonyítékok: K/2. szám: Kúria ítélete, K/3. szám: Elsőfokú ítélet, K/4. szám: Másodfokú ítélet*

- h) A titkos nyomozásra vonatkozó bizonyítékok jogsértő leselejtezése II. r. alperes részéről a per folyamán*

- [79] Az Indítványozók többször is kérték a peres eljárás során, hogy a Pp. 190. § (2) bekezdésének megfelelően, a II. rendű alperes csatolja a periratokhoz a titkos nyomozás iratait. Ennek hatására a bíróság is formálisan felszólította a titkos nyomozás iratainak, illetve az összes operatív nyomozati irat becsatolására a II. rendű alperest.

- [80] Ezen felszólításoknak a II. rendű alperes nem volt hajlandó eleget tenni, hanem – állítása szerint – (felperesi indítványt követően, a per ideje alatt!) leselejtezte ezen iratokat. Azonban amikor a bíróság a selejtezési jegyzőkönyv bíróság számára történő megküldésére szólította fel, ennek sem volt hajlandó eleget tenni.

- [81] A 2008. november 10-i, 109. sz. tárgyalási jegyzőkönyvben (K/26. számú melléklet) rögzített végzésében az elsőfokú bíróság felhívta a II. r. alperesi képviselőt, hogy nyilatkozzék az operatív nyomozati iratok titok minősítésének ügyszámáról 30 napon belül. A II. r. alperes fenti határidő alatt ne pusztán a titok minősítés ügyszámát, hanem a titokgazda nevét és címét is jelentse be, hogy

a bíróság a titokgazdát meg tudja keresni annak érdekében, hogy a minősítést feloldja-e, illetőleg, hogy ad-e betekintési engedélyt. Erre **a felhívásra a II. r. alperes csak 2010-ben**, a 126. sz. iratban **reagált** (K/27. számú melléklet), melyben bejelenti, hogy nem állnak rendelkezésre a titkos nyomozás iratai.

- [82] A 2010. április 27-i, 128. sz. végzésében (K/28. számú melléklet) **a bíróság 30 napos határidővel felszólította a II. r. alperest a titkos nyomozás iratainak leselejtezéséről szóló jegyzőkönyv becsatolására**. A 2010. szeptember 16-i, 135. sz. végzésben (K/29. számú melléklet) a bíróság 3 napos határidőt adott a II. r. alperesnek a selejtezési jegyzőkönyv becsatolására, melynek **a II. r. alperes** újfent nem tett eleget határidőben. 2010. október 07-i keltű, 139. sz. bejelentésében (K/30. számú melléklet) nyilatkozott a 2004. évi selejtezésről, de magát **a selejtezési jegyzőkönyvet a per irataihoz soha nem csatolta**, ezért állítása nem is ellenőrizhető, így az nem is bizonyított.

- [83] **Ezen iratokat II. r. alperes tehát a per alatt, a felperesek azok bizonyíték-ként való megjelölését követően selejtezte le**, de erről csak 2010 végén, többszöri felszólításra adott tájékoztatást. Kértük fellebbezésünkben a Fővárosi Ítéltáblát, hogy a titkos nyomozati iratok hiányát – az alperesek rosszhiszemű pervitelére tekintettel –, szíveskedjen az alperesek terhére értékelni, és az ezzel kapcsolatos tényállításainkat valónak elfogadni. Ennek kapcsán hangsúlyoztuk, hogy az alperesek nem hivatkozhattak az iratok selejtezésére azért sem, mert a felperesek kárigényük vonatkozásában keresetüket 2002. július 3. napján nyújtották be, így az alperesek tudatában voltak annak, hogy a nyomozati anyagra szükség lesz a kártérítési ügyben. A Ptk-nak az elvárható magatartásra vonatkozó 4. § (4) bek-ben rögzített elve szerint, saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.

- *Bizonyítékok:* K/26. szám: 109. sz. tárgyalási jegyzőkönyv, K/27. szám: II. r. alperes 126. sz. irata, K/28. szám: Fővárosi Törvényszék 128. sz. végzése, K/29. szám: Fővárosi Törvényszék 135. sz. végzése, K/30. szám: II. r. alperes 139. sz. bejelentése

- [84] Ehhez képest **az eljáró bíróságok a titkos nyomozás iratainak hiányát a felperesek terhén értékelték**, illetve a másodfokú ítélet olyan megállapítást tett a 16. oldal első bekezdésében, hogy a titkos nyomozás során keletkezett iratok nem képezték a büntetőeljárás részét, az abban keletkezett adatok nem kerültek felhasználásra. Ezen utóbbi megállapítás kapcsán Indítványozók megjegyzik, hogy ha nem lehetett megismerni a titkos nyomozati iratokat, arra sem lehet következtetést levonni, hogy annak eredménye, anyaga nem került a büntetőeljárásban felhasználásra. Emellett az a körülmény, hogy az iratok nem kerültek becsatolásra a per során, a Pp.190.§ (2) bekezdésébe ütközik és ennek folytán a Pp. 8. § (1) és (2) bekezdésébe. Ezek a jogsértések érdemben kihatással voltak az ítéletekre.

- *Bizonyítékok:* K/2. szám: Kúria ítélete, K/3. szám: Elsőfokú ítélet, K/4. szám: Másodfokú ítélet

i) *Peres eljárás lefolytatása*

- [85] Indítványozók álláspontja szerint az ítéletek tényállása konkrét tévedéseket, csúsztatásokat tartalmaznak, iratellenes megállapításokat tartalmaznak, vagy éppen nem tartalmaznak semmilyen megállapítást, hiányosak a gyanúsítás [49], a sajtótájékoztatások [60]-[61], az iratlefoglalások, a lefoglalt iratok visszaszolgáltatásának mai napig történő jogellenes elmaradása [76], a titkos nyomozás iratainak jogsértő leselejtezése [80] kapcsán, melyekre jelen panaszunk fenti pontjaiban kitértünk.
- [86] Indítványozók véleménye szerint abban az esetben, ha a tényállás hiányos és megalapozatlan, akkor az abból levont ténybeli és jogkövetkeztetések sem lehetnek megfelelőek. A nem valósághű, iratellenes tényállásra alapított ítéletek sértik a Pp. 206. § (1) bekezdése és 221. § (1) bekezdése rendelkezését.
- [87] Indítványozók rögzítik azt is, hogy az eljáró bíróságok a neminem leadere elvet is figyelmen kívül hagyták ítéleteikben, hiszen az alperesek károkat okoztak Indítványozóknak, melynek kapcsán alpereseket terhelte volna a jogellenesség és a felróhatóság hiányának bizonyítása. Az e körben a **bizonyítási teherről szóló ítéleti megállapítás** (másodfokú ítélet 15. oldal 2. és 4. bek., a Kúria ítélete nem tartalmaz megállapítást) **jogsértő, továbbá iratellenes is, mert annak tartalma ellentétes a korábbi kioktató végzés tartalmával.**
- [88] Az elsőfokú bíróság 6. sz. végzésében (K/31. szám alatt mellékelve) a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti bizonyítási teher telepítése során részben figyelemmel volt a neminem laedere elvre, amikor az alperesek bizonyítási terhét kiosztotta 1. oldal utolsó előtti bekezdésében. Eszerint „Az I. és II. rendű alperest a felperesi bizonyítással szemben **terheli az ellenbizonyítás, illetőleg annak bizonyítása, hogy magatartásuk, a károkozás jogszabályi rendelkezés alapján nem volt jogellenes, a felelősség alóli mentesüléshez pedig bizonyítaniuk kell, hogy úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.**” E kioktatást minősítette (Indítványozók álláspontja szerint iratellenesen) a másodfokú ítélet, hogy ezen kioktatásból „felperesek logikusan nem juthattak olyan következtetésre, miszerint **alperesek lennének kötelesek eljárásuk jogszerűségének bizonyítására**” (15. oldal 2. bekezdés). Ha a kioktatás szövegszerűen is azt tartalmazza, hogy az alpereseket terheli **annak bizonyítása, hogy magatartásuk, a károkozás jogszabályi rendelkezés alapján nem volt jogellenes**, akkor ebből mi más következne, mint az **alperesek kötelesek eljárásuk jogszerűségének bizonyítására?**
- [89] A másodfokú ítéletnek a fenti, Fővárosi Törvényszék 2.P.21.333/2013/6 sz. végzésre történt hivatkozása iratellenes, a végzés adott tartalma nem egyezik a másodfokú ítélet 15. oldalának második bekezdésében hivatkozottakkal, azzal éppen ellentétes, ennél fogva a másodfokú ítélet ezen megállapításai súlyosan jogszabálysértők, iratellenesek. Jogszabálysértő a fentiek alapján a másodfokú ítélet indoklása 15. oldal negyedik bekezdésében foglalt azon megállapítás is, hogy „**érdemben a másodfokú bíróság is azt állapította meg, hogy a felperesek az alperesek magatartásának jogellenességét nem tudták bizonyítani**”. Indítványozók ennek kapcsán rögzítik, hogy az elvárható magatartás tanúsítása tekintetében a bizonyítás – bár az alpereseket terhelte volna, de –, e körben bizonyítási indítványuk nem volt. Ugyanakkor Indítványozók részletes jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztott bizonyítást mutattak be, melyben bizonyított-

ták az alperesi eljárások jogellenességét, nem csak a lefoglalt iratokkal kapcsolatban, hanem az egész eljárást átható szakszerűtlenség, preconcepció, példastatuáló jelleg kapcsán is. Indítványozók szerint a fél részére a bizonyítási teherről adott téves bírói tájékoztatás, illetve **a bizonyítási teher téves telepítése** – amennyiben úgy történt volna, ahogyan azt a másodfokú ítélet 15. oldal második bekezdésében idézi – a BDT2001.426 sz. alatt közzétett eseti döntés szerint **is az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértés, melyet a Kúria, [REDACTED] tanácsának ítélete még csak el sem bírált.**

- [90] Mindezek alapján az adott elvvel összefüggésben a másodfokú ítélet – és miután azt hatályában fenntartotta a Kúria ítélete – megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdését, a 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, az Ptk. 339. § (1), valamint a 349. § (1) és (3) bekezdését, mellyel a bírósági eljárás lefolytatására irányadó alapvető törvényi rendelkezéseket hagytak figyelmen kívül, sértettek meg.
- [91] Az bíróságok ítéletei az előbbieken túl jogsértő módon mellőzték (nem értékelték, azok tartalmával ellentétes következtetést rögzítettek a bizonyíték mellőzését nem indokolva) a perben rendelkezésre álló tanúvallomásokat [37],[44].

- *Bizonyítékok: K/2. szám: Kúria ítélete, K/3. szám: Elsőfokú ítélet, K/4. szám: Másodfokú ítélet, K/31. szám: Fővárosi Törvényszék 6. sz. végzése*

IV.4. Alaptörvényellenesség, megsértett alapjogok

a) *Ártatlanság védelméhez való jog, az Alaptörvény XXVIII. cikkének (2) bekezdésének megsértése*

- [92] Az ártatlanság védelmét az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése rögzíti. Eszerint senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.
- [93] A tisztelt Alkotmánybíróság az ártatlanság védelméhez való jog tartalmát több eseti döntésében, így a 3313/2017. (XI. 30.) AB határozatában is részletesen kifejtette. A tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata szerint **az ártatlanság védelme a jogállam egyik alapelve**, amely az 1989. évi XXXI. törvénnyel nyert alkotmányos rangot {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [55]}.
- [94] A tisztelt Alkotmánybíróság több határozatában hangsúlyozta, hogy „[a]z ártatlanság védelme alapvetően magában a büntetőeljárársban érvényesül, a bűnösség megállapításának folyamatára korlátozódik, a bűnösség kérdésében való bírói döntésig tart.” {401/B/1992. AB határozat, ABH 1994, 528, 532., megerősítette: 3087/2016. (V. 2.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az ebből fakadó alkotmányos követelmény lényege pedig abban ragadható meg: a büntetőjogi felelősségről való döntésre jogosult „a felelősség tisztázását szolgáló eljárás során elfogulatlanul, pártatlanul járjon el, bizonyítási kötelezettségét megalapozottan teljesítse, továbbá ne prejudikáljon.” {3258/2015. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [34]}.
- [95] A tisztelt Alkotmánybíróság a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban hangsúlyozta azt is, hogy „[m]indez egyben garanciális jelentőségű akadályát képezi annak, hogy az eljárás alá vont személy a felelősség megállapításával járó hátrányos jogkövetkezményeket a felelősségének megállapítása nélkül szenvedje el” (Indokolás [56]).

- [96] A tisztelt Alkotmánybíróság a 3087/2016. (V. 2.) AB határozatban hangsúlyozta korábbi gyakorlatából azt a megállapítást: *„[a]z ártatlanság véelme a felelősség kérdésében hozandó döntés folyamatán túl elsősorban azt a jogsérelmet hivatott megakadályozni, amelyet – törvénynek megfelelően lefolytatott eljárás során – megállapított felelősség hiányában alkalmazott és utóbb reparáció nélkül maradt joghátrányok okozhatnak”* (Indokolás [33]).
- [97] Magyarország az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (Emberi Jogok Európai Egyezménye, a továbbiakban: EJE) részes állama, ezért a tisztelt Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a magyar alkotmányos mércék kidolgozásakor a jogvédelem minimális követelményeiként érvényesíti az egyezményt értelmező EJE joggyakorlatának szempontjait {61/2011. (VII. 13.) AB határozat, megerősítette: 22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [16]; 7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [25]; 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [98] A tisztelt Alkotmánybíróság a 3243/2014. (X. 3.) AB határozatban már vizsgálta az EJE 6. cikk 2. bekezdését, amely rögzíti: *„Minden bűncselekménnyel gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően nem állapították meg”*. A tisztelt Alkotmánybíróság ezen döntéséből is megállapíthatóan az EJE gyakorlatában az ártatlanság véelmének lényege, mely szerint az eljárás alá vont személyt mindaddig úgy kell tekinteni, hogy nem követett el bűncselekményt, amíg az állam – bűnüldöző hatóságai útján – nem nyújt be elegendő bizonyítékot ahhoz, hogy egy független és pártatlan bíróságot meggyőzzön az érintett személy bűnösségéről. Az ártatlanság véelme megköveteli, hogy a bíróság tagjai ne abból a feltételezésből induljanak ki, hogy a vádlott elkövette azt a bűncselekményt, amellyel vádolják [*Barbera, Messegue és Jabardo kontra Spanyolország* (10590/83), 1988. december 6., 77. bekezdés].
- [99] Az EJE tehát az ártatlanság véelmét elsősorban büntetőeljárás garanciaként, a tisztességes eljárás (tárgyalás) egyik elemének fogja fel. Ugyanakkor elismeri az ártatlanság véelmének érvényesülését, így megsértésének lehetőségét a folyamatban lévő büntetőeljáráson kívül is. Az ártatlanság véelmének ezen aspektusából következő jogvédelem **azt a célt szolgálja, hogy megvédje azon személyeket, akiket az ellenük emelt vád alól felmentenek, vagy velük szemben a büntetőeljárást megszüntetik attól, hogy hivatalos személyek vagy hatóságok olyan bánásmódban részesítsék őket, mintha valóban elkövetők volna azt a bűncselekményt, amelynek elkövetésével őket megvádolták** [*Allen kontra Egyesült Királyság* (25424/09), 2013. július 12., 103. bekezdés].
- [100] Az EJE a *Minelli kontra Svájc* ügyben megállapította, hogy *„[a]z ártatlanság véelme sérelmet szenved, amennyiben a vádlottra vonatkozó valamely bírósági határozat azt a véleményt tükrözi, hogy a vádlott bűnös, anélkül, hogy bűnösségét a törvénynek megfelelően bebizonyították volna, és lehetősége lett volna védekezési jogának gyakorlására”* [*Minelli kontra Svájc* (8660/79), 1983. március 25., 37. bekezdés; lásd még: *Garycki kontra Lengyelország* (14348/02), 2007. február 6., 66–70. bekezdések].
- [101] Az EJE hangsúlyozta több határozatában is, hogy a hatóságok tájékoztathatják a nyilvánosságot a nyomozásról és a bűnösség gyanújáról, ennek azonban feltétele, hogy ez nem jelentheti az eljárás alá vont személy bűnösségének a kijelentését [*Allen kontra Franciaország* (15175/89), 1995. február 10., 38–

41. bekezdések]. Az ártatlanság véelmét bármilyen hivatalos megállapítás hiányában is sérti, ha az érvelés azt sugallja, hogy a nyilatkozatot tevő hivatalos személy bűnösnek tekinti a vádlottat [Butkevicius kontra Litvánia (48297/99), 2002. március 26., 49. bekezdés].

- [102] Az **Allenet de Ribemont-ügyben**³ egyrészt az ártatlanság véelme látszott sérülni. Az ügyben felmerült jogvitára egy jelentős személy – Jean de Broglie herceg, volt miniszter és képviselő – meggyilkolásával gyanúsított személy bűnösségére tett rendőrségi nyilatkozat adott alapot. Az ügyben **eljárt rendőrség** ugyanis **nem sokkal azt követően említette a terhelt nevét egy sajtókonferencián, hogy letartóztatták**, ez nyilvánvalóan sértette a büntetőeljárás minden szakaszában érvényesülni szükséges ártatlanság véelméhez való jogát. Mindemellett azonban súlyosbította a vádlott helyzetét a hatóságok tétlensége is – s e körben is sérülni látszott a 6. cikk. Az ártatlanság véelmének sérelmére a gyanúsított által alapított kártérítési kereset utóbb ugyanis rendkívüli módon elhúzódott – mintegy tizenegy év és nyolc hónapos időtartamot igényelt. **A Bíróság ebben az ügyben megállapította, hogy az ártatlanság véelmét nem csak a bíróságok, de más hatóságok tevékenysége is sértheti** – ahogy ez adott ügyben meg is történt a rendőri szervek részéről.
- [103] Indítványozó V. álláspontja szerint az alapügy során eljáró hatóságok több eljárási cselekménye is megsértette az ártatlanság véelméhez való jogát.
- [104] Az ártatlanság véelmének megsértését jelenti, hogy az egész alapügyet a hatóságok példastatuálási cézzal kezdeményezték és folytatták le, nem pedig konkrét bűncselekményre utaló, azt bizonyító bizonyítékok alapján, melyre vonatkozó tényállás és bizonyítékok a jelen beadvány IV.3.a) pontjában kerültek rögzítésre.
- [105] A bűnösséget alátámasztó konkrét bizonyítékok hiányában Indítványozó V. véleménye szerint sem gyanúsításra (jelen beadvány IV.3.d) pontja), sem vádemelésre (jelen beadvány IV.3.f) pontja) nem kerülhetett volna sor vele szemben, különös tekintettel arra, hogy **a peres eljárás során azt az alperesek is elismerték, hogy a vádirat megalapozottságában nem voltak biztosak, pusztán kísérletezgettek**.
- [106] Az elsőfokú bíróság által annak ítéleti megállapítása erre vonatkozóan, hogy a gyenge vád tulajdonképpen Indítványozó V. javára értékelhető inkább, egy jogállamban nem fogadható el, hiszen ezzel a bíróság azt állapítja meg, hogy ha a vádhatóságok Magyarországon az ártatlanság véelme ellenére vádat emelnek úgy, hogy a vád megalapozottságában, a bűncselekmény kétséget kizáró módon történő bizonyítottságában nem biztosak, akkor az a vádlott javát szolgálja, és nem sérti az ártatlanság véelméhez fűződő Alaptörvényben biztosított jogát. Indítványozó V. véleménye ezzel szemben az, hogy a vádhatóság csak akkor emelhet vádat, ha álláspontja szerint a vád kétséget kizáró módon bizonyított, ha nem, úgy megsérti vádlott, jelen esetben Indítványozó V. ártatlanság véelméhez fűződő jogát.
- [107] A gyanúsításra az előbbi indokok alapján szintén nem kerülhetett volna sor. Egy bűncselekmény gyanúja esetén a büntetőeljárás/nyomozás egyszerű gyanú alapján megkezdődhet, azonban ennek során konkrét személyt büntetőeljárás alá vonni, annak minden hátrányos következményével együtt, mint gya-

³ Eur. Court H.R., Case of Allenet de Ribemont, 1995.II.25., Series A, no.308., p. 49.

núsítottat, már csak alapos gyanú esetén lehetett volna. Az alapos gyanú egy jogállamban pedig szintén nem jelentheti azt, hogy a nyomozóhatóság kísérleti jelleggel tesz ki egy személyt a büntetőeljárás hátrányos következményeinek. Csak abban az esetben nevezhetjük a gyanút alaposnak, ha a hatóság bizonyítottan látja a bűncselekmény megvalósulását, így egy személy meggyanúsítása csak akkor lehet jogszerű, amennyiben előbb meggyőződik a hatóság arról, hogy ténylegesen bűncselekmény történt-e, azt ténylegesen a gyanúsított követte-e el, és ezt követően történik meg a gyanúsítás, nem pedig fordítva, azaz először meggyanúsítanak valakit, majd ezt követően kívánnak meggyőződni arról, hogy vajon történt-e bűncselekmény egyáltalán. Az alapügyben egyértelműen az utóbbi történt, hiszen még a vádemeléskor sem volt biztos a hatóság abban, hogy történt-e bűncselekmény.

- [108] Indítványozók véleménye szerint a Kúria ítélete ezen körülmény alkotmányossági vizsgálatát sem végezte el, hiszen az ítéletének 18. oldalán a [76] pontban tett ítéleti megállapításból csak a vádhatóság bizonytalansága állapítható meg, ami bizonyítja a hatósági kísérletezgetést az eljárás alá vont személyek vonatkozásában. A Kúria ítéletében az „*ügyet meg kell futtatni*” ügyészi kifejezés ezen értelmezését nem végzi el, azonban rögzíti, hogy: „*[redacted]* nem vitatta, de közölte, hogy ezt úgy kell érteni, hogy az ügy speciális és előzmény nélküli, ezért szerencsés, ha a bíróság dönt a bűnösségről, nem az ügyesség.” A felettes ügyész ezen védekezését az általa mondottak tekintetében Indítványozók véleménye szerint eleve nem lehet elfogadni a „*kell*” szó jelentése okán, de még abban az esetben is, ha ettől el lehetne tekinteni, az ügyészi védekezésből is csak az állapítható meg, hogy a bűnösség kérdésében nem tudtak állást foglalni, ennek ellenére emeltek vádat. Fontos momentum továbbá, hogy a felettes ügyész kijelentése kizárólag a munkaügyi perben tett nyilatkozatot érintette, a hamis tanúzásra történt figyelemztetést követő tanúvallomásokban előadottakat nem. Fontos kiemelni továbbá, hogy a felettes ügyész értelmezése gyökeresen ellentmond a fegyelmi ügyben hozott I rendű alperesi határozatban kifejtett értelmezéssel. E körülményeket a Kúria ítélete elhallgatta.
- [109] Az ártatlanság vélelmének ennél is konkrétabb megsértését jelenti a IV.3.b) pontban írtak szerint, hogy **Indítványozó V-öt, mint a büntetőeljárás gyanúsítottját nevezték meg a nyomozóhatóság részéről** egyes üzleti partnereknek kiküldött megkeresésekben a titkos nyomozás során ügy, hogy ekkor még nem került sor gyanúsításra, ami Indítványozó V. büntetőjogi státuszát, bűnösségét prejudikálta harmadik személyek irányában is.
- [110] A IV.3.e) pontban rögzített vádhatósági nyilatkozatok a saját részére szintén számtalan prejudikációt tartalmaznak, és objektív tényközlések helyett az tűnik ki belőlük, hogy a hatóság az eljárás alá vont személyek bűnösségéről meg van győződve, a hivatalos személyek nyilatkozatai egyértelműen azt sugallják, hogy bűnösnek tekintik a büntetőeljárás alá vont személyeket, ami tetten érhető a hivatali személyek nyilatkozatainak megfogalmazásán – „*Hogyan csinálták? Lássuk a tényeket!*” -, vagy éppen, hogy bizonyítékokat nélkülöző feltételezésekbe bocsátkoztak – „*a büntetőeljárás megindítása akasztott meg egy olyan folyamatot, amely nélkül tényleges károk következhetnének be*”. Ezen hivatalos személyek által nyilatkozatokban Indítványozó V-öt ráadásul néven is nevezték.

- [111] A feljelentések hatósági kezdeményezésére, hatósági pressziójára a IV.3.c) pontban írtak alapján szintén merült fel bizonyíték a peres eljárás során. Ezen bizonyítéknak az eljáró bíróságok nem tulajdonítottak kellő bizonyító erőt, a bíróságok álláspontja szerint a titkos nyomozás (a per alatt, II. r. alperes által leselejtezett) iratai lehettek volna csak erre vonatkozóan elfogadható bizonyítékok. Indítványozók a tisztelt Alkotmánybíróságtól ezen bírói mérlegelés felülmérlegelését nem kérik, ugyanakkor álláspontjuk szerint **egy jogállamban fel sem merülhet kérdésként, hogy a feljelentésekre vajon hatósági kezdeményezésre került-e sor, az ártatlanság véelméből kifolyólag a hatóságoknak tartózkodniuk kell mindenfajta befolyásolástól harmadik személyek irányába, márpedig, ha jelen esetben tartózkodtak volna, úgy nem merült volna fel bizonyíték ennek ellenkezőjére, azaz arra, hogy nyomást gyakoroltak a feljelentőkre.**
- [112] Az előbbi jogsértések külön-külön is, és összességükben is alkalmasak annak megállapítására, hogy az alapügy során sérült Indítványozó V. ártatlansága véelméhez fűződő joga, melyet így a Kúria ítéletének 19. oldal [83] pontjában tett megállapítás is sért. A Kúria az alapügy alkotmányos vizsgálatát mellőzte, **ítélete szerint: „Összességében tehát a Kúria is azt állapította meg, hogy jogellenes magatartás hiányában nem volt helye az alperesek kártérítési felelőssége megállapításának”**
- b) Tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének megsértése**
- [113] Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljárás követelményét számos ügyben vizsgálta: ezekben az egymásra épülő határozataiban fokozatosan bontotta ki az elv tartalmát, lényeges elemeit, melynek során figyelemmel volt a strasbourgi bíróság ítélkezési gyakorlatára is. A határozatokból világosan kitűnik, hogy ezek az alkotmányos rendelkezések az eljárás minőségét meghatározó, az eljárással érintettek „jogállását” közvetlenül érintő tartalmi követelmények (19/2009. (II. 25.) AB határozat).
- [114] Ezek a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya és a Konvenció eljárási garanciákat tartalmazó cikkeinek az általában elfogadott értelmezése szerint olyan minőséget takarnak, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért **éppúgy lehet az eljárás az egyes részletekben mutatkozó hiányosságok ellenére, mint az összes részletszabály betartása dacára „méltánytalan”, „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”** (6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95).
- [115] Az eljárás tisztességes volta nincs kapcsolatban azzal, hogy az ügyben született döntés korrekt-e vagy sem. A tisztességes hatósági eljárás egyik tartalmi követelménye az ártatlanság véelmének tiszteletben tartása, így az előbbi a) pontban írtak ezen alapjog megsértését is magukban hordozzák, az ártatlanság véelmének megsértése esetén sérül a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog is.
- [116] Az ártatlanság véelmének megsértésén túl az alapügy az Alaptörvényben biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot más okokból is sérti ugyanakkor, hiszen egy demokratikus jogállamban **egy hatósági eljárás tekintetében fel sem merülhet, hogy a koncepció jelzöt magában hordozza, míg az alapügy esetében erre konkrét bizonyítékok merültek fel.**

- [117] Indítványozók véleménye szerint az Alaptörvénnyel védett alapjoggal nem egyeztethető össze, ha egy hatósági eljárás kimondva példastatuálási célzatot, kísérleti jelleget rejt magában – a hatóságok egy-egy állampolgáron kísérletezgetik ki, hogy vajon mi minősül a Btk. megsértésének, és mi nem -, ahogyan az sem, ha a hatósági eljárás alá vont személy törvényben biztosított jogorvoslati jogát formálissá teszik a hatóságok, így az esetleges panaszok tekintetében előre eldöntik, hogy azokat el kell utasítani, megnehezítve ezzel a védelemhez való jogának gyakorlását az érintett személynek, mely jogsértő cselekmények a IV.3.a) pontban kerültek rögzítésre.
- [118] Az ártatlanság vélelmének megsértése tehát önmagában is, de az alapügy összességében is alkalmas annak megállapítására, hogy az alapügy során sérült Indítványozó V. tisztességes hatósági eljáráshoz joga, melyet így a Kúria ítéletének 19. oldal [83] pontjában tett megállapítás is sért. A Kúria az alapügy alkotmányos vizsgálatát ezen alapjog tekintetében is mellőzte, ítélete szerint: „Összességében tehát a Kúria is azt állapította meg, hogy jogellenes magatartás hiányában nem volt helye az alperesek kártérítési felelőssége megállapításának”
- c) *Jó hírnévhez és személyes adatok védelméhez fűződő jogok, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének, és az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésének megsértése*
- [119] Indítványozók ezen két alapjog megsértését egy pontban rögzítik, tekintettel arra, hogy szorosan összefüggnek, és az alapügy során a hatóság részéről a sajtónak adott nyilatkozatokra vezethetők vissza. Indítványozók ismerik a tisztelt Alkotmánybíróság azon gyakorlatát, miszerint a véleménynyilvánítás szabadsága védelmi körével kapcsolatban következetes gyakorlata az, hogy az egyéni véleményalkotás lehetőségeként, mint szabad kommunikáció, a véleménynyilvánítás szabadságába beletartoznak az értékítéletek és a tényközlések is.
- [120] Az alapügy esetén, lévén büntetőeljárásról tájékoztatták a sajtót a hivatalos személyek, **véleményformálásra** – Indítványozók álláspontja szerint – **eleve nem kerülhetett sor jogszerűen**, hiszen **ezzel az ártatlanság vélelméhez és jó hírnevéhez fűződő jogot sértik a hatóság részéről**.
- [121] Ezen túl Indítványozó V. álláspontja szerint az alapügyben eljárta hatóságok, a peres eljárás alperesei **jogellenesen hozták nyilvánosságra a sajtóban a büntetőeljárás során nevét, mint személyes adatát**, a IV.3.e) pontban rögzített hatósági nyilatkozatok alapján.
- [122] Ezzel **személyes adatok védelméhez fűződő jogát** a peres eljárás alperesei **megsértették**, és Indítványozó V. álláspontja szerint **ennek következtében egyúttal jó hírnévhez fűződő joga is sérült**, függetlenül attól, hogy a tényállítások megfeleltek-e a büntetőeljárás aktuális állásának, avagy nem.
- [123] A tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „A szólás- és sajtószabadság határainak megvonásánál mindazonáltal indokolt különbséget tenni az értékítéletek és a tényállítások védettsége között.” [36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 219, 230.] „{9/2015. (IV. 23.) AB határozat, Indokolás [43]}. „Míg vélemények esetében a hamisság bizonyítása értelmezhetetlen, addig a bizonyíthatóan hamis tények önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt.” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [49].}

- [124] A véleménynyilvánítás szabadsága tehát valótlan tények közlésére – ha a nyilatkozó személy kifejezetten tudatában van a közlés valótlanságának (tudatosan hamis közlés) vagy **elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata**, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta –, és a tények meghamisítására **nem terjed ki**.
- [125] Indítványozók álláspontja szerint az előbbiekre figyelemmel szükséges különbséget tenni, hogy az alapügy során a IV.3.e) pontban rögzített hatósági nyilatkozatok kizárólag a tények közlésére irányultak-e, avagy tartalmaztak-e véleményformálást a hatósági személyek részéről. Indítványozók szerint a **„Nem kizárt, hogy az ügyben vesztegetésre is fény derül”** önmagában is alkalmas arra, hogy a hatósági véleményformálás megállapítható legyen az alapügy vonatkozásában, ami a hatóságoktól elvárt objektív tényközlések helyett alkalmas a jó hírnévhez fűződő jog megsértésére. E körben nem hagyható figyelmen kívül, hogy Indítványozó V. személyes adatait is közölték a peres eljárás alperesei az alapügy során. A hatósági véleményformálás Indítványozó V. álláspontja szerint pedig alkalmas arra, hogy jó hírnevét megsértse, hiszen függetlenül attól, hogy a hatóság részéről csak véleményformálásra, feltételezésre került sor, ez alkalmas arra, hogy Indítványozó V. jó hírnevét megsértse, tekintettel arra, hogy a hatóság részéről tett nyilatkozatok harmadik személyekben alkalmasak azon benyomás keltésére, hogy Indítványozó V. vesztegetést is elkövetett.
- [126] Ezen túl azonban a hatóságok nyilatkozatai valós tényeket hamis színben tüntettek fel, és valótlan tényeket is közöltek nyilatkozataikban. Így például valótlan, hogy a Rendőr-főkapitányság akadályozta meg az [REDACTED] vagyonának több százmillió forinttal való csökkentését, ahogyan valótlan az is, hogy a tartozások fedezetéül szolgáló vagyont elvonták volna, vagy az apport értékét fennálló értékétől eltérően jelölték volna meg a terheltek. Ezen nyilatkozatok tekintetében **a nyilatkozóktól, mint hatósági személyektől elvárható lett volna, hogy nyilatkozataik előtt a tényekként közölt információk valóságtartalmáról meggyőződjenek**.
- [127] A peres eljárás során a bíróságok ezen nyilatkozatok tekintetében arra az álláspontra helyezkedtek, hogy megfeleltek a büntetőeljárás állásának, ezért nem sérthették meg a jó hírnévhez való jogát Indítványozóknak. A Kúria ítéletének 19. oldal [81] pontja szerint: „A sajtóközlemények tekintetében csak és kizárólag az vizsgálható, hogy összhangban álltak-e az eljárás aktuális állásával, márpedig ezt a körülményt maguk a felperesek sem vitatták érdemben.”
- [128] Indítványozók álláspontja szerint a Kúria, [REDACTED] által vezetett tanácsának ítélete sérti a jó hírnevükhöz fűződő Alaptörvényben biztosított alapjogukat. A Kúria mellőzi ugyanis annak vizsgálatát, hogy az eljárás aktuális állása a tényekkel összhangban állt-e, ezen alkotmányos vizsgálatot a Kúria nem végezte el, annak ellenére, hogy Indítványozók a nyilatkozatok tényellenességét a peres eljárás során mindvégig konzekvensen állították.
- [129] Indítványozók véleménye szerint jó hírnévhez való joguk abban az esetben is sérül, ha az eljárás aktuális állása nem felel meg a tényeknek. Amennyiben elfogadható lenne a Kúria ítéletének logikája, úgy ha valakit a hatóságok emberöléssel gyanúsítanak meg úgy, hogy ő a világ másik végén tartózkodott, de az eljárás aktuális állása az, hogy ő lőtte le az áldozatot, és ezt nevével együtt le is nyilatkozza a hatóság a sajtó számára, úgy nem sérülhetne az ártatlanul meg-

vádolt személy jó hírnévhez fűződő alapjoga, hiszen a nyilatkozat megfelelt az eljárás aktuális állásának.

- [130] Indítványozók véleménye ezzel szemben az, hogy a hatóságoknak az eljárás aktuális állásáról tett nyilatkozatai csak abban az esetben nem sértik az eljárással érintett személyek jó hírnevéhez fűződő jogát, ha az eljárás aktuális állása a tényeknek is megfelel.
- [131] Jelen esetben az alapügy során tett nyilatkozatokról megállapítható, hogy azok sértik a tényeket, tényeket hamis színben tüntetnek fel, így például egy ingatlan apportálásról, ami az apportáló társaságnál semmilyen vagyonszerzésessel nem jár, azt tartalmazzák a hatóság részéről tett nyilatkozatok, hogy vagyonszerzést eredményeztek.
- [132] Indítványozók álláspontja szerint a Kúria ítélete a nyilatkozatok tényszerűségi követelményének alkotmányossági vizsgálatát nélkülözi és nem egyeztethető össze az Alaptörvényben biztosított jó hírnévhez és személyes adatok védelméhez fűződő alapjogokkal, azokat sérti.

d) Tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésének megsértése

- [133] A büntetőeljárás jogellenessége okán indított peres eljárás során az eljáró bíróságok, és így a Kúria az a)-c) pontokban írt jogsértések alkotmányossági vizsgálatát nem végezte el, ítéleteikben a büntetőeljárást kifejezetten jogszerűnek minősítették. Indítványozók a tisztelt Alkotmánybíróság és az EJEB joggyakorlatát a tisztességes eljárás tekintetében a bírósági eljárásra is vonatkoztatják, ezért ezen pontban a korábbi hivatkozások ismételésétől tartózkodnak.
- [134] Indítványozók álláspontja szerint az alapügy jogszerűvé minősítésének, és ennek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog megsértésének megítélése során nem hagyható figyelmen kívül, hogy a peres eljárás alapeljárása során a büntetőeljárás jogellenessége már megállapításra került.
- [135] Az erre vonatkozó tényállás a jelen beadvány [29] pontjában már ismertetésre került, ezen pontban annak kiemelését tartják szükségesnek Indítványozók, hogy **a megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság** ahelyett, hogy a Pp. 252. § (4) bekezdésben előírtaknak megfelelően a másodfokú bíróság utasításait következetesen és rá nézve kötelezően betartotta volna, gyakorlatilag mintegy felülvizsgálta a másodfokú bíróság végzését és attól **eltérően ítélte meg a kereset jogalapját. Erre** Indítványozók álláspontja szerint **új bizonyíték, új körülmény nélkül nem lett volna lehetősége.** A másodfokú ítélet 19. oldal 3. bekezdésében erre vonatkozó megállapítása, miszerint az elsőfokú bíróság helytállóan rendelkezett a Fővárosi Ítéltábla által előírt bizonyítási eljárásnak megfelelő bizonyítási indítványok elutasításáról, sérti a Pp. 252. § (4) bekezdésének rendelkezését és az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény előírásait.
- [136] Az új eljárás során nem tartalmaznak indokolást az ítéletek arra vonatkozóan, hogy jogellenessé minősítéstől – ami Indítványozók álláspontja szerint a peres alapeljárás során első fokon részjogerőssé is vált – mi okból tértek el.
- [137] A peres eljárás során az eljáró bíróságok ítéleteikben továbbá olyan tényállást rögzítettek, melyek sem a tényeknek, sem az ügynek nem felelt meg. **Az ítéletek tényállása az Indítványozók (Felperesek) magatartását, cselek-**

ményeit rögzítette, nem az Alperesekét, és főleg nem azokat az alperesi magatartásokat, melyeket Indítványozók kiemeltek a peres eljárás során. A másodfokú ítélet 2. oldalától foglalta össze a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállást. Ez a tényállás alapvetően hiányos, az alperesek jogsértő eljárásának megítélése szempontjából jórészt irreleváns elemeket szerepeltet, míg a ténylegesen releváns elemeket, az alperesek szakszerűtlenségét és egyéb jogsértő lépéseinek alátámasztását mutató történeti tényállási elemeket egyszerűen kihagy. A szerepeltetett tényállási elemek is néhol iratellenesek. A rögzített tényállás tehát rendkívül hiányos, egyoldalúan, okszerűtlenül és iratellenesen került megállapításra, az a valóságtól eltérő állításokat is tartalmaz. Álláspontunk szerint a másodfokú ítélet elbírálásának alapjául megállapított tényállás nem alkalmas jogszerű következtetések levonására. A BH2011. 28. sz. ítélet szerint „Abban az esetben, ha a tényállás hiányos és megalapozatlan, akkor az abból levont ténybeli és jogkövetkeztetések sem lehetnek megfelelőek.” De a nem valósághű tényállásra alapított ítélet megalapozatlan is, és sérti a Pp. 206. § (1) bekezdése és 221. § (1) bekezdése rendelkezését.

- [138] Indítványozók álláspontja szerint a fenti okokból ugyanazon peres eljárás során sérült bíróságok előtti egyenlő elbíráláshoz való joguk, ami a tisztesség bírósági eljárás egyik alappillére. A bíróság előtti egyenlőség megteremtésének Alkotmányban deklarált feladatát az állam kizárólag akkor tudja ellátni, ha biztosítja, hogy az állampolgárok ügyeiben ugyanazon állami bírósági rendszerbe tartozó, azonos szervezeti típusú bíróságok, illetve ugyanazon törvényi követelményeknek megfelelő hivatásos bírák járjanak el, ugyanazon jogszabályokat alkalmazva, azokat ugyanazon elvek mentén értelmezve, azonos anyagi jogi feltételek mentén, és azonos eljárási rend mellett – és végső soron ekképpen hozzanak döntést, ítéletet.
- [139] Ez az Indítványozók peres eljárása során formailag ugyan teljesült, de tartalmilag nem, hiszen nem derült ki számukra a megismételt peres eljárás során, hogy milyen elvek mentén ítélték jogszerűnek a bíróságok alperesek korábban jogellenesnek minősített eljárását.
- [140] A bíróságok egyáltalán nem értékelték továbbá, hogy a titkos nyomozás iratait azt követően selejtezte le a II. r. alperes, hogy Indítványozók azt a perben kérték becsatolni, ezáltal Indítványozók számára objektív, II. r. alperes érdekkörébe eső okból vált a bizonyítás részben lehetetlenné. Hasonlóan nem értékelték, hogy az alperesek – jogszabályi előírás dacára – nem adták vissza a büntetőügy iratait képező, lefoglalt felperesi iratokat a büntetőeljárás megszűnését követően. Ezt még a peres eljárás során sem tették meg, a bíróság konkrét felhívása ellenére sem.
- [141] Ezen iratok Indítványozók jogainak érvényesítéséhez szintén szükséges okirati bizonyítékok lettek volna, azonban alperesek jogsértő eljárásából fakadó hiányosságokat Indítványozók terhére értékelték az ítéletek.
- [142] Indítványozók szerint a strasbourgi joggyakorlat rámutatott arra, hogy a tiszteletes eljárás megköveteli a fegyverek egyenlősége elvének az érvényesülését, amely a felek eljárásbeli egyenjogúságát jelenti. A félegyenlőség különöseként értelmezhető - az auditatur et altera pars elvének modern ér-

telmezeéseképpen – a **perbeli egyenlőségen alapuló eljárás lefolytatása**, amelyet a tisztelt Alkotmánybíróság értelmezésében az azonos eljárási jogokkal és kötelezettségekkel – azonos „*fegyverekkel*” – való rendelkezés teremt meg. Szükséges tehát, hogy mind a törvény elé jutás feltételei, mind **a törvény előtt a bizonyítás módja mindenki számára azonos legyen**. A tisztelt Alkotmánybíróság ennek kapcsán – többek között – a 22/2014. (VII. 15.) AB határozatában kifejtette: [a]z Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a fegyverek egyenlősége a tisztességes eljárás egyik meghatározó eleme, amely alapvetően a büntetőeljárásban biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen {erre nézve lásd: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]}.

- [143] Polgári perről lévén szó formálisan ezen körülmény tekintetében is megállapítható lenne, hogy a felek, így Indítványozók, mint felperesek, és a nyomozóhatóság, ügyészség, mint alperesek hasonló jogokkal és kötelezettséggel rendelkeztek, az eljárás során azonos módon biztosítva voltak a bizonyítás feltételei a felek számára.
- [144] Indítványozók álláspontja szerint azonban **ezen elv gyakorlati érvényesülése mentén nem hagyható figyelmen kívül, hogy felperesek számára az alperesek tették lehetetlenné részben a bizonyítást, mégpedig úgy, hogy jogszabályt sértve nem szolgáltatták vissza felperesek iratait, és rosszhiszeműen selejtezték le a titkos nyomozás iratait**. Alperesek ezen jogsértő és rosszhiszemű eljárásának **bíróági értékelése elmaradt**, illetőleg a bíróságok kifejezetten Indítványozók terhére értékelték az alperesi eljárás következtében hiányzó bizonyítékokat.
- [145] Ez Indítványozók szerint általánosságban is sérti azon alapjogi követelményt, hogy a törvény előtt a bizonyítás módja mindenki számára azonos legyen, hiszen **más esetekben a büntetőeljárás során lefoglalt iratokat az eljárás lezárultával a hatóságok visszaszolgáltatják, ezeket minden más büntetőeljárás alá vont személy felhasználhatja bizonyítékként adott esetben egy peres eljárás során**, de a konkrét esetben is sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogukat Indítványozóknak, hiszen **a bíróságok az egyik fél jogellenes magatartását értékelték a másik fél terhére**.
- [146] A tisztelt Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte: elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve {vö. 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [147] A tisztelt Alkotmánybíróságtól – a fenti következetes gyakorlatot szem előtt tartva és azt követve jelen üggyel összefüggésben – azt kéri Indítványozók, hogy szíveskedjen megvizsgálni, hogy a bírósági eljárásban – az indítványozók által előadott érvek és indokok alapján – sérült-e az indítványozók tisztességes eljáráshoz való joga. Indítványozók szerint a tisztelt Alkotmánybíró-

ság értelmezése alapján a tisztességes eljáráshoz való alapjog sérelmét eredményezheti ugyanis olyan eljárásjogi vagy anyagi jogi szabály megsértése, amely az eljárás valamelyik szereplője (jellemzően valamelyik fél) számára többletjogosultságot biztosít vagy őt éppen valamilyen fennálló jogától, vagy jogosultságától fosztja meg, olyan kérdések tekintetében, amelyek érdemben befolyásolják, elnehezítik vagy akár el is lehetetlenítik a bizonyítást, megváltoztatva ezzel az eljárás végkimenetelét.

- [148] Indítványozók álláspontja szerint a megismételt peres eljárás során eljáró bíróságok több eljárási hibát is vétettek, nem az új eljárásra utasító másodfokú végzés szerint folytatták le a bizonyítást, a bizonyítékok értékelését egyoldalúan, az előbbieket szerint alapjogot sértő módon végezték el, az ítéleti tényállást nem a keresetnek megfelelően állapították meg, az eltérést nem indokolták, Indítványozók beadványaiban foglaltakat nem bírálták el, így a bíróságok ítéletei hiányosak maradtak. Ezen utóbbi kritérium vonatkozásában Indítványozók a tisztelt Alkotmánybíróság a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában foglaltakra is hivatkoznak, melyben a tisztelt Alkotmánybíróság összefoglalóan kimondta, hogy „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő **indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon** {lásd 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}” (Indokolás [26]).
- [149] Mindezek egyenként is, de különösen a maguk összességében olyan alapjog-sérelemnek minősülnek az Indítványozók szerint, mely megfelelő alapot ad az ítéletek alaptörvény-ellenességének megállapításához és azok megsemmisítéséhez.
- [150] Az Indítványozók véleménye szerint ezen eljárási cselekmények a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogukat, az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdését megsértették.

e) Jogorvoslathoz való jog, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének megsértése

- [151] Indítványozók álláspontja szerint a jogorvoslathoz való joguk a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyik alappillére, így jogorvoslati joguk megsértése a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogukat is sérti.
- [152] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.
- [153] A tisztelt Alkotmánybíróság döntései szerint a jogorvoslathoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyat tekintve a bírói, illetőleg a hatósági (más

közigazgatási) döntésekre terjed ki, tartalmát tekintve pedig azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni. A jogorvoslathoz való jog törvényben meghatározottak szerint gyakorolható, ezért az egyes eljárásokban eltérő szabályozás lehetséges. *„Az Alaptörvény megköveteli, hogy a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékony legyen, vagyis **ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására**. A jogorvoslat jogának **hatékony érvényesülését** számos tényező befolyásolhatja, így többek között a felülbírálati lehetőség terjedelme, a jogorvoslat elintézésére meghatározott határidő, vagy a sérelmezett határozat kézbesítésének szabályai és megismerhetőségének tényleges lehetősége”* {22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [26]}.

- [154] Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme továbbá a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. Nem következik mindebből, hogy a jogorvoslatot elbíráló szervnek a kérelemnek minden körülmények között helyt kell adnia, az azonban feltétlenül, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák **és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják**. A jogorvoslati út igénybevételének nem előfeltétele továbbá valamely jog – esetleg alapjog – tényleges sérelmének a bekövetkezése, elegendő, ha az érintett megítélése szerint jogát (jogos érdekét) sérti a támadott döntés. A jogorvoslathoz való jog mint alapjog sérelme tehát akként is megvalósulhat, hogy más (alap)jogi sérelem esetleg nem állapítható meg az ügyben. {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [16]–[17]}
- [155] Indítványozók szerint **a peres (megismételt) eljárás során sem a Fővárosi Törvényszék, sem a Fővárosi Ítéltábla ítélete nem tartalmaz lényeges tényállási elemeket, nem bíralták el, hogy Indítványozók mit állítottak a perben, vagy éppen, hogy a tanúvallomások milyen tényállást bizonyítanak**.
- [156] **Nem indokolták meg, hogy a tanúvallomásokkal bizonyított, és Indítványozók által állított tényálláshoz képest attól eltérő tényállást milyen bizonyítékok mérlegelése alapján állapítottak meg, konkrét, tényszerű jogsértések, pontos jogszabályi hivatkozásokkal maradtak ki a tényállásból**, mintha nem lettek volna a peres iratanyag részei (például az iratlefoglalás, iratok visszaszolgáltatásának hiánya).
- [157] Ezen hiányosságok súlyosan korlátozták Indítványozók jogorvoslati jogát, hiszen a bíróságok döntésének hiányában, vagy a döntést megalapozó bizonyítékok ismeretében hiányában kellett jogorvoslati jogukkal élni egyes ítéleti megállapításokkal, vagy éppen azok hiányával szemben, melyet a Kúria ítélete nem bíralt el.

Mindezek alapján az Indítványozók kérik a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúriai ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítása mellett, a Kúria ítéletét megsemmisíteni és a Kúriát az alapügyre és a bírósági eljárásra vonatkozó alkotmányos követelményekkel kapcsolatos iránymutatással ellátni szíveskedjék.

